

Aparhanti Felhőcske Óvoda

Óvodai Program

- készült az „Óvodai nevelés játékkal, mesével”

című óvodai program

és a Magyarországi Németek ÁMK Óvoda kétnyelvű program

felhasználásával

Készült: Aparhant, 2020.szeptember

Az intézmény neve:

Aparhanti Felhőcske Óvoda

OM azonosító:

202444

Az intézmény címe:

7186 Aparhant, Petőfi Sándor u. 26.

Telefonszám:

74/483 068

E-mail cím:

ovoda.aparhant@gmail.com

Az intézmény típusa:

Óvoda

Az óvoda csoportjainak száma:

- két részben osztott csoport

Az óvoda befogadóképessége: 45 fő

Az intézmény fenntartója és címe:

Aparhant Község Önkormányzata
7186 Aparhant, Kossuth u. 34.

Eredeti program bevezetése:

2007. szeptember 1.

A program kiegészítésének oka:

Boldogságóra programban való részvétel

I. Helyzetelemzés.....	4.
Az óvoda alaptevékenysége.....	5.
Az óvoda irányítása és működtetése.....	5.
Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	5.
Az óvoda működési rendje.....	5.
Nyitvatartási idő.....	5.
Személyi feltételek.....	5.
Tárgyi feltételek.....	5.
Az óvoda épülete és beosztása.....	6.
A program rendszerábrája.....	7.
II. A program fejezetei.....	8.
II-1. A program nevelési célja.....	8.
II-2. A program alapelve és jellemzői.....	8.
II-3. A program nevelési feladatai.....	9.
II-3-1. A nevelés alapvető keretei.....	10.
II-3-2. A program tevékenység formái.....	18.
II-3-3. Munkajellegű tevékenység.....	31.
II-3-4. Boldogságóra program.....	32.
II-3-5. Az óvoda kapcsolatrendszere.....	33.
II-3-6. A gyermekvédelem feladatai.....	34.
II-3-7. Ünnepeink.....	35.
III. Óvodai eszközrendszerünk.....	36.
IV. A program ellenőrzése és értékelése.....	37.
Dokumentumok.....	38
Felhasznált irodalom.....	39.
Jegyzőkönyv (1.,2.,3.).....	41.
A programunk német fordítása.....	43.

I. Helyzetelemzés

Aparhant és Nagyvejte községek óvodáskorú gyermekeinek óvodai nevelését végzi intézményünk.

A két község lakossága a II. világháború előtt német nemzetiségű volt döntően. A háborút követő ki- és betelepítések következtében ez az arány megváltozott. Bukovinai székely és néhány felvidéki magyar családokat telepítettek be. Ma már leginkább vegyes családok a jellemzőek.

A hagyományok ápolása eddig két területen történt: az 1974 óta beindult német nemzetiségi nyelvoktatással, és az 1988-ban megalakult Székely Hagyományörző Együttessel.

1999 őszétől kerül bevezetésre a kétnyelvű német nemzetiségi program.

A német nyelvhasználat óvodai bevezetését szükségessé teszi a szülők egyöntetű választása, a fenntartó erre vonatkozó határozata, valamint az iskolai német nemzetiségi nyelvoktatás előkészítése.

Óvodánk a falu egyik legforgalmasabb utcájában, egészséges levegőjű területen, biztonságot adó környezetben, napos-árnyékos, viszonylag esztétikus helyen működik.

Több irányból jól megközelíthető.

Óvoda községünkben, az 50-es években szezonálisan megőrző céllal szerveződött.

Szervezett formában, 1957-ben Aparon jött létre. A munkát egy óvónő + dajka + főzőnő látta el.

1961-ben az iskola átszervezése kapcsán lehetőség nyílt Hanton is óvodát létesíteni. Kezdetben érettségizett személy, 1966-tól képesített óvónő irányításával működött egész évben a napközi otthonos óvoda.

Jelenlegi helyét 1963-ban foglalta el az egycsoportos óvoda.

Hozzáépítéssel, átalakítással 1978. óta dolgozunk két csoportban.

Jelenleg községünkben ez az egy óvoda működik.

2007. szeptember 1-én a Mucsfa Óvoda, *Tagóvoda Mucsfa* néven csatlakozott az *Aparhanti ÁMK*-hoz. A szülők kérésére ettől az időponttól a tagóvodában is bevezettük a német nemzetiségi programot.

2017. július 31.-én a Mucsfa Tagóvodánk és az Általános Művelődési Központ megszűnt, ettől az időponttól óvodánk önálló intézményként (*mint Aparhanti Felhőcske Óvoda*) működik tovább.

Az óvoda helyi programja az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Köznevelésről szóló 1993. Évi LXXIX törvény 94 §. 3. Bekezdésének a./ pontja alapján kiadott 137/1996. Kormányrendeletben meghatározott Óvodai nevelés országos alapprogramja
- a 32 /1997. (XI. 5.) MKM rendelete, a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve
- 2011.CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és névhasználatáról
- 363/2012. (XII.17.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 133/2018. (VII.25.) Kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjának módosításáról

Az óvoda alaptevékenységét az Aparhanti Önkormányzat 2017. május 25. kelt Aparhanti Felhőcske Óvoda Alapító Okiratában a következőképpen határozza meg:

- *Óvodai nevelés, ellátás*
- *Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása*
- *Nemzetiségi óvodai nevelés, ellátás*
- *Óvodai intézményi étkeztetés*
- *Korai fejlesztés, gondozás*
- *Fejlesztő felkészítés*

Az óvoda alaptevékenysége

„Az óvoda 3-tól legfeljebb 7 éves korig neveli a gyermeket az iskolai életmódra, valamint biztosítja megfelelő oktató-nevelő munkával az iskolába járáshoz szükséges fejlettséget. „
A kormány 1996-ban kiadott rendeletével jóváhagyta az óvodai nevelés országos alapprogramját. Erre építve, az alternatív lehetőségeket megismerve döntöttünk úgy, hogy Zilahi Józsefné: "Óvodai nevelés játékkal, mesével" című programját, sajátos körülményeink között próbáljuk megvalósítani, kiegészítve a német nemzetiségi neveléssel.

Elképzelésünk:

Alakítani, formálni a ránk bízott óvodásokat, megmutatni számukra világot, minden kényszer nélkül.

Az óvodai élet megszervezésének elvei

Az óvoda működési rendje:

Az óvoda hétfőtől-péntekig tartó ötnapos munkarendben egész éven át folyamatosan működik. Üzemeltetés a szülőkkel való előzetes megállapodás és a fenntartó engedélye alapján) a tavaszi és a téli szünet alatt szünetel.

Ilyenkor részben a dolgozók szabadságolása, részben az óvoda takarítása történik.

Nyitvatartási idő:

Napi 9.5 óra
Heti 47.5óra

Személyi feltételek:

A két csoportban 6 közalkalmazott: 3 óvónő, 2 szakképzett dajka és egy pedagógiai asszisztens dolgozik. 2002 szeptembere óta nincs önálló konyhánk, az ételt az iskolából szállítják.

1 óvónő rendelkezik német nemzetiségi végzettséggel, alapküny német nyelvvizsgával rendelkezik két fő.

Tárgyi feltételek:

Részben osztott csoportjaink létszámának évenkénti váltakozásához, anyagi lehetőségeink szerint, valamint a program szemléletéhez mérten folyamatosan, fokozatosan, sürgősségi sorrendben alakítjuk tárgyi, felszerelési környezetünket.

Az óvoda épülete és beosztása

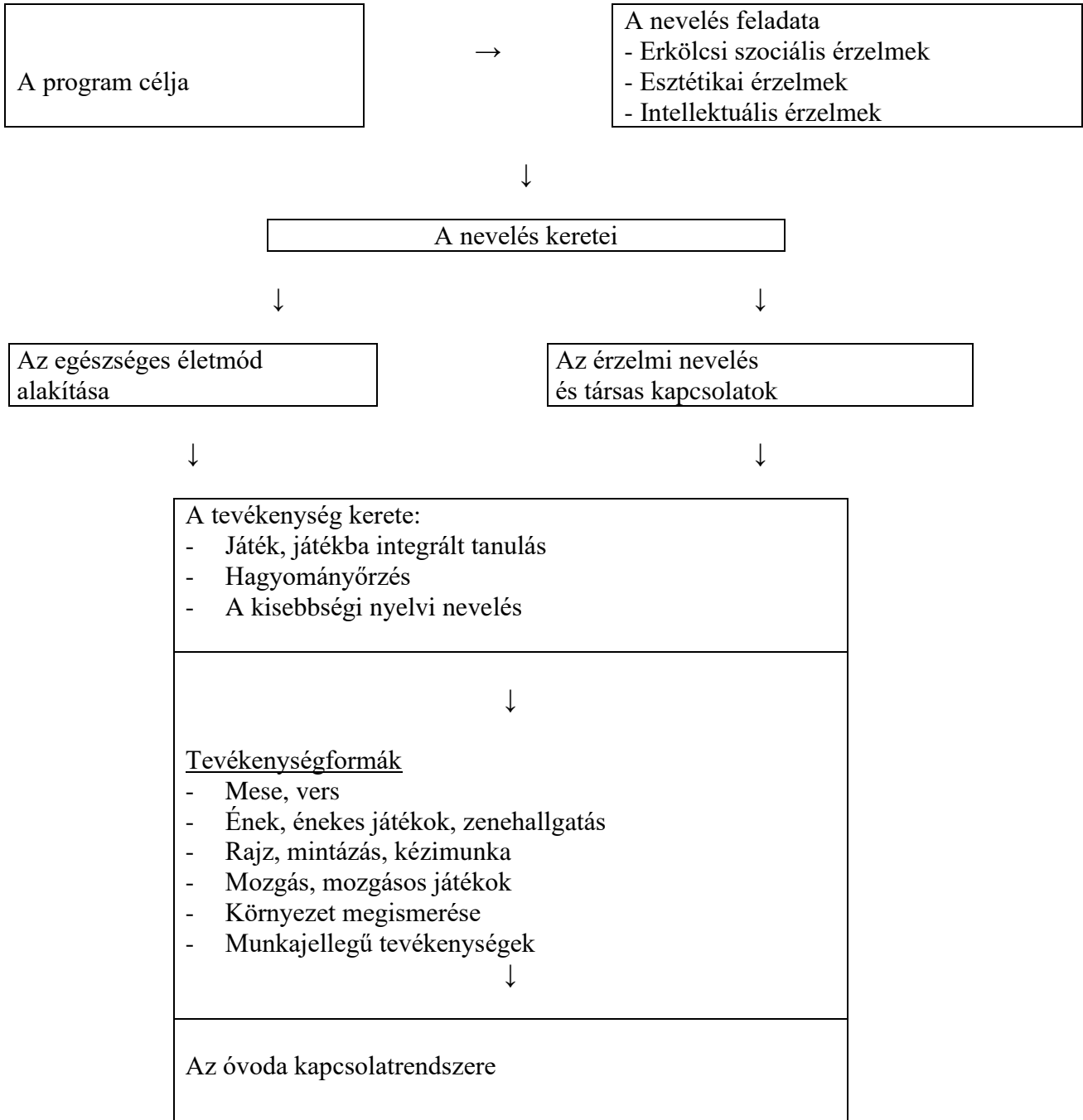
Vert falu, részben téglapépület. A csoportszobák mérsékelten világosak, északi fekvésűek. Termeink 17, illetve 28 férőhelyesek. A két csoportszobának 1 mosdó - WC áll rendelkezésére. Öltözője mind a két csoportszobának van. Óvodánkban önálló konyha működik, amihez ebédlő tartozik. Az étkeztetés az ebédlőben történik. Helységeink rendezettek.

Játékudvarunk, játszókertünk tágas, napos és árnyékos részekkel. A szilárd, ill. gyepes terület arányosan oszlik meg.

A mozgásos játéklehetőség minden évszakban biztosított.

Mozgásos napjainkon a kötetlen és a kötöttebb időben gyermekeink testi nevelését is a játszókertben végezzük. Udvari játékaink, ill. eszközeink bővítésre szorulnak.

1999 nyarán a csoportszobákat és az ebédlőt zárt folyosóval kötötték össze, - amely a német nemzetiségi kétnyelvű oktatás feltételeinek kedvezőbbé tételét is jelentette (itt tudunk egy német nemzetiségi sarkot kialakítani).

A program rendszerábrája:

II. A program fejezetei

II -1. A program nevelési célja

Az óvodai pedagógiai munka céljai:

Az intézmény nevelő-oktató munkája során olyan ismereteket nyújt, amely a mindennapi életben hasznosítható és továbbfejleszhető, valamint elősegíti felnőttként beilleszkedésüket.

A gyermekekkel meg kell ismertetni a helyi, és a nemzeti kultúra, történelem eseményeit, hogy ennek révén erősödjön a haza, a szülőföld, a település iránti szeretete, más népek, nemzetiségek megbecsülése.

Alakuljon ki a gyermekekben a tárgyi és természeti környezettel kapcsolatos helyes szemlélet. Az intézmény oktató-nevelő munkájával érje el a gyermekek sokoldalú, optimális fejlesztését. Törekedni kell arra, hogy a gyermekekben kialakuljon az emberek közti érintkezés, a kommunikáció helyes formáinak alkalmazására való képesség.

Az óvodai program nevelési céljai

- A gyermeknek életkoronként és egyénenként változó **testi** és lelki szükségletei vannak. Nevelésünk középpontjában a **gyermek** áll. Nevelési rendszerünkben a gyermek testi, lelki szükségleteit elégítjük ki.
- A 3-7 éves gyermek egész személyiségének fejlesztése, kötetlen szervezeti keretek között, játékba ágyazottan.
- Ezt a gyermeket megbecsülő környezettel, az óvoda derűs, nyugodt légkörével, az óvoda helységeinek, játszóudvarának esztétikus, praktikus elrendezésével kívánjuk elérni.
- Id.: "A természeti és társadalmi környezethez való pozitív érzelmi viszony, viselkedési formák és magatartási módok kialakítása, a környezeti kultúra iránti igény megalapozása, a gyermekek körülvéő élő környezet megismertetése, az élő, élettelen környezeti tényezők közötti leglényegesebb összefüggések megláttatása, a helyi sajátosságok segítségével."
- Óvodánk kétnyelvű (magyar-német) óvodatípusban biztosítja a gyermekek testi-lelki-értelmi fejlődését.
- Óvodánkban nevelési – pedagógiai cél a gyermeki személyiség kibontakoztatása az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével kétnyelvű környezetben.
- Az általános iskolaképességen belül a kétnyelvűség speciális képességeit erősíteni.
- Célunk a német kisebbség még élő szokásainak megismertetése, nyelvének, kultúrájának ápolása az óvodások hétköznapi tevékenységrendszerében, és az ünnepeken.

II-2. A program alapelvei és jellemzői

Az óvodáskor nyelve a játék és a mese érzéki és szimbolikus jelrendszere. Óvodánk mindennapjaiban a gyermeki játék elsődlegességét hangsúlyozzuk.

Mindezt szeretet és biztonság kisugárzásával a játék és a mese varázslatában, a gyermeki tempó figyelembevételével érhetjük el.

Pedagógiai munkánk elveit:

- A kisgyermek emberi méltóságának tiszteletben tartása
- Ószinte érdeklődés, tolerancia, egyéni különbségüknek megértése,
- Közeledésünkben tükröződjék, hogy a gyermek nagyon fontos számunkra, kapcsolatunkat a bizalom hassa át,
- Életkornak megfelelő ismereteket közvetítünk!
- Óvodai életünkben, folyamatokban gondolkodunk, rendképületünk rugalmas.
- Lehetőség biztosítása a sok ismétlésre, az újra élésre, az utánzásra, a mintakövetésre
- Jól szervezett játék, amely automatikusan biztosítja az önkéntes részvételt, így a gyerekek saját magukat inspirálják személyiségük fejlesztésére.
- A másság elfogadása, tiszteletben tartása (nyelvi különbségek, fejlődési különbségek).
- Az óvónő azonosulási minta óvodásai számára, kötődése a kisebbségekhez, elfogadó nevelési attitűdje kívánalom.

II-3. A program nevelési feladatai

Általános nevelési feladat

Az óvoda egyrészt folytatja, másrészt kiegészíti a család nevelő munkáját. A nevelőmunkának át kell fognia a gyermeki személyiség egészét. Az érzelmi biztonság megteremtésével kell elősegíteni a testi, értelmi, és a társas kapcsolatra való képesség fejlődését. Nevelőmunkánk a pozitív érzelmeket fejlessze /szociális, esztétikai, intellektuális érzelmek/

Konkrét nevelési feladatok

- Ismeretek nyújtása
- Hazaszeretetre nevelés, a nemzeti kultúra történelmi eseményeinek megismertetésével.
- Környezetvédelem
- Anyanyelvi nevelés
- A sokoldalú képességfejlesztéssel a gyermeki személyiség kibontakoztatása az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével. A sajátos fejlődésű gyermekek haladásának figyelése és elősegítése.
- A gyermekek és a művészetek közötti erős érzelmi kötődés kialakítása.

Erkölcsei, szociális érzelmek alakítása

- Teremtünk érzelmi biztonságot nyújtó, bizalmas, közvetlen, szeretetteljes, nyugodt, családi légkört
- Alakítsunk ki olyan óvodai életet, amelyben sok a közös élmény, közös tevékenység. A közös együttlétek, a közösen végzett munka öröme olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítenek meg, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, őszinteség, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, szabálytartás, önzetlenség, igazságosság, türelmesség mások véleménye iránt.
- A mindennapi testi-lelki edzés fejlessze a gyermek erőnlétét, testi harmóniájának kialakulását, a konstruktív, együttműködő társas kapcsolatok, az adott kisebbséghez kötődő identitás megerősödését.
- Teremtünk lehetőséget az önmegismerésre, önértékelésre.
- Önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére nevelés.

- Segítsük a gyerekek barátkozását, s tegyük lehetővé, hogy minden gyermek megtalálhassa a helyét, szerepét a csoportban.
- A szociális érzékenység kialakításával segítsük a másság elfogadását, a többségi és kisebbségi kulturális értékek tiszteletben tartását.

Esztétikai érzelmek alakításának feladatai

- Törekedjünk az esztétikus, a higiénikus gondozásra és az esztétikus megjelenés igényének kialakítására.
- A gyermek esztétikus, harmonikus mozgásának kialakítása.
- Az ízlésformálást kiemelten kezeljük az óvoda mindennapjaiban, a természetben, tárgyi, társadalmi környezetben egyaránt.
- Fejlesztjük a gyermekek szépérzékét. A szép és a csúnya megkülönböztetése.
- Teremtjük meg a rácsodálkozás élményét, fejlesztjük a kulturális értékek iránti érzékenységet, nyitottságot.

Az intellektuális érzelmek alakításának feladatai

- Az intellektuális érzelmek megjelenése segítse az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását, az őket körülvevő környezet nyitott, érzékeny befogadását.
- A gyermekek kíváncsisága, utánzási kedvére építve fejlesztjük az értelmi képességeket (érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást).
- A meghitt beszélgetések erősítsék a gyermekek kommunikációs aktivitását, beszélő kedvét.
- Az érzelmi alapigények biztosítása (biztonságérzet, szeretetérzet, védettségérzet) segítse a gyereket abban, hogy érzéseiket, gondolataikat, szóval, mozgással vagy képi eszközökkel szabadon kifejezhessék.
- A tevékenységek során szerzett tapasztalatok fejlesszék a gyerekek egyszerű gondolkodási műveleteit, azok alkalmazását és az ismeretek emlékezetben tartását.

II-3-1. A nevelés alapvető keretei

II-3-1-1 Egészséges életmód kialakítása

Egészséges életmód alakításának teendőit az óvodában általában a három óvónő alakítja ki és a dajka hasonlóan végzi az óvónőkkel.

Ennek fontos feltétele a kölcsönös informálás.

A családból érkező gyermekek szüleivel felvételkor beszélgetünk testi fejlettségükről, szokásaikról, lehetőségeikről.

A neveléshez szükséges eszközöket a fenntartó biztosítja. A családtól ágyneműt, váltócipőt és kétszer egy évben 100-as papír zsebkendőt kérünk.

Az egészséges életmód alakításának feladatai.

Fontos a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészségéhez és biztonságos környezet biztosítása.

◆ A gyermek testi szükségleteinek kielégítése

◆ A nevelő-munkában fontos helyet foglal el.

- ◆ Szabályainkat a minimálisra csökkentjük, önkényes késleltetéssel kínzó feszültségeket nem okozunk. pl. szóljon, ha WC-re megy, de ne kéretőzzön!

Védelem és biztonság

A védelmet és biztonságot állandó jelenlétünkkel biztosítjuk. Nem vagyunk középpontban, de biztosítjuk a mozgásteret.

Mozgásszükséglet

A gyermekek mozgásigényét a szabadban folyó játék és a kötöttebb időben történő testi nevelés elégíti ki.

Célunk a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése, a tudatos környezetalakítás.

A fejlődés /állóképesség, erő, gyorsaság/ érdekében az eszközöket gondosan választjuk meg.

A gyermekek az udvaron annyit mozognak, amennyire egyénileg igényük van.

A jól szervezett séták, kirándulások a mozgásigény kielégítésén túl együttes élményt is jelent. A séták hosszát és idejét a gyermekek életkorához igazítjuk.

◆ Gondozás

- ◆ A gondozás az óvodai nevelés egyik alapvető tevékenysége, amely segíti a kisgyermek szükségleteinek kielégítését, fejlődését, egészségének megőrzését, egészséges életmódjának kialakulását.

- ◆ A gyermek gondozásának záloga az óvónő és a gyermekek közötti meghitt, megértő viszony, a természetes testközelség megléte. Ilyen körülmények közt ismerhető meg a gyermekek igényei, családból hozott szokásaik.

◆ Testápolás

A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruhájuk, és tisztaság igényük kialakulását szolgálja.

Az óvónők a dajka bevonásával megállapodnak a szükségleteket kielégítő szokások pontos menetébe. Korcsoportnak megfelelően kapnak a felnőttől segítséget.

Feladatunk:

- Biztosítani a megfelelő méretű eszközöket és elegendő mennyiségű tisztálkodási szereket
  - Helyes sorrendiség, valamint alaposág megtanítása
  - A rendtlenség észrevetése és megszüntetése
  - A családi és az óvodai gondozási szokások megismerése és összehangolása
  - Pl.: bőrápolás, körömvágás, hajápolás, fogmosás szükségessége, WC használat módja
- Rendkívül fontos a hallójárat, az orr és a szem védelme.

◆ Öltözködés

Védekezés az időjárás változásai ellen. Öltözködésük célszerű, az óvodai étellel összhangba legyen. Ruházatuk többretegű, kényelmes viselet legyen.

A pizsama és a cserecipő használata kötelező, amit a szülők biztosítanak.

Feladatunk:

- Megfelelő hely, eszköz, elegendő idő, nevelői segítség
- Biztosítása a tevékenységhez
- Kialakítani a helyes logikai sorrendet
- Felhívni a figyelmüket a hőmérsékletváltozásra
- Rámutatni az időjárás és az öltözködés közötti összefüggésre
A felnőttek a segítségnyújtás mértékében megállapodnak!

◆ Táplálkozás

A növekedés és a fejlődés elengedhetetlen feltétele a táplálkozás. A gyermekek a napi 3x-i étkezéssel tápanyagszükségletük 3/4 részét az óvodában kapják, ezért az óvodának figyelemmel kell kísérni a gyermekek étrendjét.

A terítés kulturáltan higiénikus eszközökkel, önkéntes alapon, naposi rendszerben történik.

Étkezésük változatos, folyadék egész nap a rendelkezésükre áll.

Az evőeszközök kézméretűek. Az eszközök használatát, a naposi és önkiszolgáló tevékenységet a felnőttekkel megbeszélve végezzék.

Feladatunk:

- A szülők segítségével az óvónő ismerje meg a gyermek táplálkozási szokásait.
- A szülők megfelelő tájékoztatása az étrendről (esetleges javaslatot tehetünk a reggelire ill. vacsorára).
- Szoros együttműködés a családdal, esetenként fogadjuk el a szülők adományát (zöldség, gyümölcs).
- A gyermekeket ne kényszerítsük, de ösztönözzük az ételek elfogyasztására.
- Az esztétikus terítés feltételének biztosítása (porcelánedény, szalvéta, stb.)

◆ Pihenés

Óvodánkban mindennapos az altatás, mely nem kötelező. Hangsúly a pihenésen van. Pihenés idejére kizárunk minden zavaró körülményt. A mese, vers, dal segíti a megnyugvást.

A pihenéssel kapcsolatosan adódó munkák során lehetőség nyílik a kényszer nélküli önkéntes munkavégzésre.

Követelmény: a jó levegő, a pizsamára történő átöltözés, a kényelmes fektetők, ágyak közti zsúfoltság elkerülése.

◆ Életritmus

A napi életritmus, a rendszeresen, megszokott időben végzett tevékenységek jótékonyan hatnak az egészséges testi és szellemi fejlődésre.

Az óvónő a napirendet tudatosan, élettani szükségletek figyelembevételével tervezi. A tevékenységek megszervezésének elve a folyamatosság, a kötetlenség.

Óvodánk helyi sajátossága miatt az étkezést kötött keretek között szervezzük.

Napirend (javasolt):

7.00 – 10.30-ig:

Folyamatos érkezés, játék, szabadon választott tevékenység, reggeli, 10-15 perces együttlét, beszélgetés, játékba integrált tanulási tevékenység

10.30-11.30-ig:

Levegőzés, séta, készülődés az ebédhez

11-30-12-ig:

Ebéd

12-13-ig:

Tisztálkodás, lefekvés, mese

13-15-ig:

Csendes pihenés

15-16.30-ig:

Ébredés, uzsonna, játék, /ha lehetséges a szabadban/ hazabocsátás

Az óvónő alakítja ki a tevékenységek helyét, idejét, ami nem kötelező érvényű, de biztonságot nyújt.

A gyermek egészségének védelme

- A betegségből felgyógyult gyermek orvosi igazolással térhet vissza a közösségbe
- Az óvodában megbetegedett gyermeket elkülönítjük, de nem hagyjuk magára
- A fertőzéseket gyakori szellőztetéssel, sós víz párologtatásával és a játék eszközök fertőtlenítésével próbáljuk kiküszöbölni
- A védőnő rendszeresen, a házi orvos évenként végez szűrővizsgálatot, melyről a szülőket tájékoztatjuk.

A gyermek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása

Óvodánk feltételrendszere megfelelően segíti a 3-7 éves korú gyermek fejlődését.

Bútorzata gyermekméretű, eszközei könnyen kezelhetők.

Függönyei, szőnyegei elhasználódtak, de megfelelően tisztíthatók.

Szükség esetén mód van a gyermekek letusolására.

Mozgásigényüket teljes mértékben kielégíti a játszókert. A napos-árnyékos helyek biztosítottak.

Termeink viszonylag sötétek, mesterséges világítással biztosítjuk a megfelelő fényt.

A napi, heti, havi takarítások, fertőtlenítések az egészséges környezetet biztosítják.

A fejlődés eredménye

- Tevékenységükre az automatizáltság jellemző
- Önállóan végzik a saját személyükkel kapcsolatos feladatokat
- Az eszközöket készségszinten használják

- Viselkedésükre jellemző a kulturáltság, a rendszeretet és az igényesség
- Bizonyos testi érettséggel rendelkeznek, amit, az orvos állapít meg.

Az egészséges életmódra nevelésben a kisebbségi nyelv

Feladataink:

- ◆ Olyan gondozási szokásrendszer kialakítása, melynek során a gyermeknek lehetősége, alkalma van a kisebbségi nyelv használatára testi szükségleteinek és mozgásigényének kielégítésére.
- ◆ Biztosítson az óvónő -már az óvodába lépéskor- az önálló testápolási, öltözködési étkezési helyzetekben lehetőséget a kisebbségi nyelv megismerésére, helyes alkalmazására (személyes példamutatás).
- ◆ Szülők figyelmének felhívása a gondozással, étkezéssel, öltözéssel kapcsolatos kifejezések használatára a családban.
- ◆ Az óvónő vegye figyelembe az egyéni beszédfejlődés ütemét a gyermek saját kialakult szokásrendszerét.

Gyermeki tevékenységek:

A csoportszobában:

- Bútorok, használati tárgyak, eszközök megnevezése, neveinek gyakorlása.
- Az étkezéssel kapcsolatos eszközök, ételek nevének megismerése

Az öltözőben:

- A tevékenységek megismerése kisebbségi nyelven.
- Testrészek ruhadarabok neveinek gyakorlása (jobb-bal, fent-lent).

Mosdóban:

Használati tárgyak, tevékenységek megismerése kisebbségi nyelven (tisztálkodás, fogápolás, fésülködés)

Udvaron:

- Eszközök, berendezési tárgyak megismerése, nevének gyakorlása kisebbségi nyelven
- Hőmérséklet- változások megismerése a levegőzés során

Az óvoda más helységeinek (konyha, raktár, iroda stb.) megismerése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- A gyermek önállóan tisztálkodik, fogat mosnak, fésülködnek a felsorolt tevékenységek során használatos kifejezéseket, alkalmazzák kisebbségi nyelven.
- Ismerik az étkezés során használatos eszközök, ételek neveit kisebbségi nyelven.
- Ismerik az óvoda helységeinek nevét, formáját, nagyságát.
- Önállóan öltöznek és használják ruhadarabjaik nevét kisebbségi nyelven.
- Környezetük rendben tartása során használják a kisebbségi nyelvi kifejezéseket, kéréseket.
- Ismereteket szereznek a különböző tevékenységek során azt szavakkal rövid tömondatokban közlik kisebbségi nyelven.
- Új szavakat, kifejezéseket ismernek fel (tájnyelven is).

II-3-1-2 Érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása

Nevelés célja:

Az érzelmi alapon történő nevelés folytán a gyermekek érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása, megfelelő társas viszony kialakítása a közösségen belül, a csoport normái alapján.

A szocializáció folyamatában a beszéd az érintkezés, az önkifejezés legfőbb eszköze.

Lényeges: az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, barátságos légkör megteremtése az óvodáskor végéig.

Alapvető feladat, hogy alakuljon ki az:

- empátiás képesség
- érzelmek felismerésének képessége
- tudja kifejezni saját érzelmeit
- erősödjön tűrő képessége, toleranciája
- uralja indulatait

A tevékenységekre fordított idő, a gyermekekkel létrehozott őszinte kapcsolat, az egyre tartósabb egymásra figyelés fejleszti ki valójában a csirázó képességeket.

A felnőtt részéről megfelelő legyen a mintaadás, mert ebből alakul ki a helyes gyermeki társas kapcsolat.

Az óvodában segítőkészen állunk a család mellé, tudatos, közösségi élményre épülő tevékenységek szervezésével.

Beszoktatás

A harmadik életévüket betöltött gyermekek óvodába járás előtt pár alkalommal 1-2 órára vendégként ellátogatnak az anyukájukkal az óvodába.

Eleinte édesanyjuk maradhat, majd ebéd előtt, vagy ebéd után, ha szükséges haza viheti.

Legnehezebb esetekben is elegendő 1-2 hét, hogy a gyermek beszköjön. Általában 2 hét után történik meg a fokozatos leválás és vonzódás a társakhoz.

Feladat:

Óvodai dolgozók jó együttműködése kiemelt és folyamatos legyen az "odafordulás", megértés, segítség

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A program megvalósításán keresztül fognak majd kifejlődni a gyermekekben a:

- Szociális érzelmek, pl. segítőkészség, együttérzés
- Esztétikai érzelmek, pl. a szép iránti fogékonyság a mese, vers, ének, játék, rajzolás megismerésén keresztül
- Erkölcsi érzelmek, pl. őszinteség, igazságosság, lelkiismeretesség.

Az érzelmi szocializációban a kisebbségi nyelv

Feladataink

Olyan szeretetteljes, biztonságos derűs nyugodt óvodai légkör biztosítása, amelyben a gyermeket már az óvodába lépés pillanatában pozitív hatások érik a kisebbségi nyelvvel való ismerkedése során.

Segítjük az olyan társas kapcsolatok kialakulását, amelyek a kisebbségi nyelv megszerettetéséhez, gyakorlásához vezetnek (pl. jól beszélő gyermek kapcsolata a meg sem szólalóval).

Munkánk során figyelünk az egyes gyerek jelzéseire (öröm, bánat, visszahúzóds), ami a közösségi magatartás mellett jelzés is lehet a gyermek és a nyelv kapcsolatára.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

A gyermekek szeretnek óvodába járni, ragaszkodnak nagyobb kisebb pajtásaikhoz, ezt meg is fogalmazzák kisebbségi nyelven.

Érdeklődnek társaik és a felnőttek iránt.

Szeretettel fogadják a vendégeket.

Igényükké válik a kialakult szabályok betartása, egymást figyelmeztetik kisebbségi nyelven is.

Nyelvi és szociális téren érettek az iskolába lépéshez.

II-3-1-3 Az értelmi fejlesztés, tanulás megvalósítása

Csoportszerkezet

A településünkön élő gyermeklétszám lehetővé teszi a két részben osztott csoport működését.

A lehetőségek kihasználását az adaptált program segíti.

Az érdeklődésre, kíváncsiságra, mint életkori sajátosságokra építve juttatjuk el a gyermekeket azokhoz a tapasztalatokhoz, amelyet a társadalmi környezetről és a természetről alkot.

A szociális tanulás tudatosan tervezett, és a spontán helyzetek juttatják el a gyermekeket az együvé tartozásig, az együttműködésig.

Értelmi fejlődésükben legyenek képesek a hároméves nevelési folyamat eredményeként tapasztalataik, ismereteik rendezésére. Legyen igényük az újabb ismeretszerzés.

Tekintettel a kétnyelvű nevelésre erősödjenek a gondolkodás, figyelem, asszociációs képességek, melyekkel a gyerekek a kommunikációs helyzetekben a válaszadó szerepkörüknek tudnak megfelelni.

Értelmi fejlesztés célja:

- Alakuljon ki és fejlődjön, finomodjon érdeklődése, kíváncsisága, véleménye, tanulási készsége, színesedjen anyanyelve
- Képes legyen a spontán vagy irányítottan szerzett tapasztalatait rendezni, bővíteni.
- Értelmi képességei /érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás/ és kreativitás fejlődjön.

Az egészséges testi-lelki képességekkel rendelkező gyermek sok mindent eltanul a felnőttől. Programunk tanulási módszere az utánzás, a mintakövetés spontán helyzetekben, amelyben többféle tanulási forma bennfoglaltatik:

- ingertársulás és megerősítés
- a próba-szerencse módja
- a belátásos, felfedezési és problémamegoldó eljárások

Biztosítanunk kell az ismétlés, az újra átélés örömét, mert ez által alakul ki a gondolkodás módja. Játék közben énekeljünk, mondókázzunk, verset mondjunk, beszélgessünk, rajzoljunk, fessünk, gyurmázzunk, természetes anyagokból játék kiegészítőket, eszközöket készítsünk. Egy-egy időkeretben, pl.: évszakonként 4-5 játékötletet tervezünk megvalósítani. Játék közben alakul a gyermek műveltségének az a tárháza, amin az értelmi erők, képességek csiszolódnak.

Az ismeretek terén mennyiségbeli követelményeket nem állapítunk meg, de módszertani ütemtervünkben kidolgozzuk mindazokat, melyekkel a gyermek találkozhat.

Mindazok az ismereti tartalmak érvényesek, amiket a képzés során mi pedagógusok anyanyelvi, zenei, rajzi testmozgásbeli, környezetismereti, tér-, mennyiség- és formaismereti módszertanból elsajátítottunk.

Kiemelt lehetősége programunknak az anyanyelv fejlesztése.

A magyar mesekincs megismertetése, megszerettetése hozzásegíti a gyermekeket az ítéletalkotáshoz, a helyes magatartáskultúrához.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységet átszövő folyamat, amelyek a gyermek kommunikációját, beszédkedvük fenntartását fokozzák.

Az értelmi erők fejlesztése, tanulás feltételeinek biztosítása az egész óvodai élet folyamán érvényes:

- Biztosítjuk a gyermek cselekvő aktivitását, a közvetlen érzékszervét foglalkoztató tapasztalás és élménybegyűjtés lehetőségét.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére:

- megteremtődik a gyermek testi-lelki-szellemi harmóniája
- a fegyelmezési helyzetek a minimumra csökkennek
- megteremtődik a tágabb értelemben vett tanulási vágy
- kialakul kíváncsisága, érdeklődése a "megfogható és megfoghatatlan" iránt
- fejlődik szándékos figyelme, konkrét megfigyelő képessége, gondolkodásának minősége, ítélőképessége

Óvodáskorban minden lényeges elkezdődik, de semmi sem fejeződik be.

Iskola előkészítés

Az iskola előkészítés egy kb. 3 éves folyamat. A teljes óvodai élet az iskolai nevelést készíti elő. Minden gyermek egy fejlődési folyamaton, változások során megy keresztül, míg eléri az iskolaérettség fokát, és alkalmassá válik az iskolai tanulásra.

Ezt a fejlődést sokféle tényező segíti elő,

- általános emberi adottságok,
- egyedi sajátosságok,

- a környezet különböző hatásai,
- a személyiség fejlődését segítő külső ingerek
- a tudatos nevelés, fejlesztés

Az óvodában a következő részterületeket fejlesztjük tudatosan a mindennapos tevékenységek során.

1. Testi alkalmasság
2. Szándékos és tartós figyelemre való képesség (legalább 15 percig legyen képes koncentrálni az iskolába induló)
3. Emlékezet fejlesztés:
  - Mesék, elmúlt események, történetek-mondatok után mondása.
4. Bizonyos fokú készségek
  - rajzkészség
  - beszédkészség
  - számfogalom
  - mennyiségi fogalmak 10-es számkörön belül
5. Térbeli tájékozódás
6. Feladattudat, kötelességérzet
7. Az akarat és önfegyelm megfelelő szintje
8. Bizonyos fokú kudarctűrés

A nagycsoportban, figyelembe véve azt, hogy a gyermekek iskolába kerülnek, előkészítjük őket a tanítási órákon megkívánt helyes magatartásra. Szokták meg a jelentkezést. Várják meg az óvónő felszólítását, ne vágjanak egymás szavába. Indokolatlanul ne ugráljanak fel, és ne játszanak közben. Törekszünk a beszédfigyelem érvényesítésére, a hangok kiejtésének tisztaságára, a helyes szóhasználatra. Úgy szervezzük a foglalkozásokat, hogy a gyermekek érdeklődésből vegyenek azokon részt. A feladatok megoldásában sikerélményhez, a tudás örömeinek átéléséhez juttatjuk a gyerekeket, és fejlesztjük bennük a tanulási vágyat.

A sajátos fejlődésű gyermekeknél a szülővel megbeszélve a nevelési tanácsadó véleményét kérve, lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermek a törvényben előírt végső időpontig az óvodában óvónője segítségével fejlődhessen tovább.

II-3-2. A program tevékenység formái:

II-3-2-1 Nevelés játékkal

- ◆ A játék az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenysége, az a terület, amelyben a 7 éves kor alatti gyermek személyiségfejlődése, nevelése a leghatékabban megvalósítható.
- ◆ Az önkéntes szabad akaratból külső kényszerítő körülmények nélküli indított és vezérelt játéktevékenység célja a gyermekek szabad képzettségének elősegítése, a gyerekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása.
- ◆ A játék a gyermek önmegvalósítása, érzelmeinek, vágyainak, lelkiállapotának önkifejezése, fejlettségének legjobb mutatója.
- ◆ A játék a valóság szubjektív tükröződése a szimbólumképzés csodálatos világa.
- ◆ Az óvodáskorú gyermek a játékban él és fejlődik. Minden fejlődés értéknövekedés, amely a gyermek megismerő és teljesítőkétségének gyarapodását foglalja magában.
- ◆ A gyermek játéka során elsősorban önmagát tanulja, belső pszichikus folyamatait tisztázza. Ezen az úton próbálja feszültségeit oldani, vágyait kielégíteni.

- ◆ A játékban a gyerekek megtanulják önállóan megoldani konfliktusaikat. Ezáltal erősödik bennük a feszültségek és kudarcok tűrésének képessége.
- ◆ A gyermeket a játékban elsősorban érzelmi indulatai belső késztetései vezérik.
- ◆ *Kétnyelvű* nevelésünkben a játék azért fontos, mert sok lehetőséget rejt magában a nyelvi ismeretek önként vállalt reprodukálásához, alkalmazásához.

3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták.

a./ Gyakorlójáték.

"A gyakorló játék kiinduló pontja a véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker, amely újra és újra ismétlésre készíti a gyermeket."

A gyakorlójáték lehet mozgásos, manipulációs és verbális. Ezek során a gyermek megismerkedik saját testével, testi képességeivel. Ismerkedik az őt körülvevő világgal, annak tárgyaival és azok tulajdonságaival.

b./ Szerepjáték

"A szerepjátékban a gyermek visszatükrözi, újraéli, átdolgozza és fantáziában megvalósítja a felnőttek életét, a környező világ jelenségeit."

Szerepjátékban a gyermek tapasztalatait, ismereteit, érzelmeit, élményeit fejezi ki. Környezetük jelenségeit sajátos módon újraalkotják. /A szerepjáték a gyerekek ismereteit, személyiségét, elképzeléseiket és az ezekhez fűződő érzelmeiket tükrözi./

A játék során tanulja meg az erkölcsi értékeket, a társadalmi együttélés szabályait.

Gyakorolja a társakkal való együttműködést, átéli az alá- és fölérendeltségi viszonyokat.

Fejlődik képzelete, szervezőképessége, empátiája a társak érzelmeinek felfogásával. A játék közben közösen felállított szabályok fejlesztik önuralmát, akaratát, szabálytudatát.

c./ Szabályjáték

"Jellemzője hogy pontos, meghatározott szabályok szerint zajlik"

Szabályok határozzák meg a játék megkezdésének módját, menetét, befejezését."

A szabályjáték lehet mozgásos és értelemfejlesztő.

A szabályok betartása fejleszti önuralmukat, siker és kudarc-tűrő képességüket.

Helyes magatartásformákat sajátít el: türelem, akaraterő, kitartás.

A szabályjátékok kiválasztásánál vegyük figyelembe a gyerekek kívánságait, fejlettségét

d./ Építő konstruáló játék

- ◆ A gyerekek kockából és más játékszerekből különböző építményeket, tárgyakat hoznak létre.
- ◆ Egy-egy létrejött alkotás növeli a gyermekek önállóságát, önbizalmát. Ösztönzi őket a bonyolultabb alkotások létrehozására.
- ◆ Tanítsuk meg a gyermekeket a konstrukciós játékok használatára.

e./ Bábozás

- ◆ A gyermekek belső világának egyik legkifejezőbb eszköze. A szerepjátékot gazdagítja, ha a gyerekek irodalmi élményeiket szabadon dramatizálják.

- ◆ Ennek feltétele, hogy az irodalmi alkotások érzelmileg megragadják a gyerekeket, esztétikai élményt nyújtsanak. A gyerekek már az óvodába lépéskor ismerkedjenek meg a bábbal.
- ◆ A közös bábozás hat a társas kapcsolatok alakulására.
- ◆ Játék közben élmények, tapasztalatok elevenednek fel, így fejlődik emlékezetük, fantáziájuk.

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása.

a./ megfelelő légkör:

- Alkotó kedv légkört elsősorban olyan játék biztosításával érhet el az óvónő, ahol a gyermek szabadon dönthet abban, hogy kivel játszik, milyen játékot választ, milyen témát dolgoz fel, és mennyi ideig tart a játéka.
- A játékos légkört segíti a sok új ötlet és a kellő időben adott segítség az óvónő megerősítése.
- Csak annyi szabályt vezessünk be, ami segíti a rugalmas oldott légkör fenntartását, a szabad játékot, a sokféle manipulációt, az elképzelések valóra váltását.
- játékot, a sokféle manipulációt, az elképzelések valóra váltását.

b./ megfelelő hely a játékhoz

- A gyerekek szabad mozgása, a játék térbeni kibontakozása, az egymás mellett játszó csoportok és az egyedül játszó gyerekek számára az óvónő alakítsa ki a legmegfelelőbb helyet mind a csoportszobában mind az udvaron.
- A csoportszobában legyen helye többféle állandó és variálható játszóhelynek /ábrázolásnak, építőjátéknak asztali konstruáló játéknak/
- A kisebbeknek több lehetőséget kell biztosítani az egyéni kis pihenő helyek kialakításához.
- A csoportszoba kialakításánál vegyük figyelembe a gyerekek életkori sajátosságait, összetételt és egyéni igényeket is.
- Az udvaron is szükséges, hogy széleskörű tevékenységhez biztosítsunk helyet /ábrázoló tevékenység, szerepjáték, homokozás, pancsolás stb./
- Ösztönözzük arra a gyerekeket, hogy az udvaron minél több nagymozgásos tevékenységet folytassanak.

c./ Idő

- A játéktevékenység az óvoda kinyitásával kezdődik, a gyerekek ettől kezdve szabadon választott játékkal játszhatnak.
- A játék folyamatosságát a folyamatos napirend jól biztosítja. Fontos hogy kapkodás nélkül tevékenykedhessenek, elmélyülten játszhassanak.
- A nap folyamán a délelőtti és délutáni játéknak egyértékűnek kell lenni.
- A nagyobb gyerekeknek biztosítsuk egy játéktéma több napon keresztül tartó folyamatát, amikor erre lehetőség van. /több a hiányzó gyerek/
- Minél több időt töltsenek a gyerekek a szabadban.

d./ Játékeszközök

- A játékeszköz motiválja, ösztönözze a gyermek elképzeléseit, segítse elgondolásainak megvalósítását.
- A játékszer olyan legyen, amely elősegíti az elmélyült játék kialakulását és a motiváló fejlesztő hatást kiváltják.
- A játékszerek legyenek esztétikusok, könnyen tisztíthatók és veszélytelenek.
- Az eszközök kiválasztásánál vegyük figyelembe a gyerekek általános és egyéni fejlettségét: A kicsik számára legyen minél több öltöztethető, húzható, rakosgatható játékszerek.
A nagyobb korosztálynak bővítsük az eszközválasztékát, elsősorban a szerepjátékhoz kapcsolódó kellékekkel, félkész játékokkal, az azonosulást segítő ruhadarabokkal, másodsorban értelmi és képességfejlesztő játékokkal /kártyák, memóriajáték, kirakók stb./
- Az udvari játékeszközök zömmel a gyerekek nagymozgását segítse elő.

Az óvónő játéksegítő feladatai

- Szituációtól függő játéksegítés
- Az együttjátszás nem lehet beavatkozás, nem korlátozhatja a gyermek önállóságát.
- Az óvónő irányító, segítő, ötletadó szerepe mindig a játszó igényéhez igazodjon.
- Különböző fejlettségű gyerekek együttjátszásának segítése.
- Az óvónő vegye észre, ha a gyerekek zavarják egymást.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén.

- Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték.
- A gyerekek képesek több napon keresztül egy azon játéktémában együttesen részt venni.
- Ismert meséket többször dramatizálják, bábozzák.
- Bonyolult építményeket képesek létrehozni.
- Élvezik a szabályjátékokat és képesek a normák betartására.
- Eszközkezelés, használata biztossá válik.
- Elsajátítják a viselkedés szabályait.

Kisebbségi nevelés**Feladataink:****Az óvónő modell szerepéből adódó feladataink**

Folyamatosan fejlesszük nyelvi kultúránkat (önképzés, továbbképzés)

Beszédünk a gyermek számára követésre méltó, változatos, szemléletes, kifogástalan legyen

Az óvónő –gyermek kapcsolatából adódó feladataink

Pozitív megerősítés motiválja a gyermekek nyelvsajátítását.

Figyelemmel kísérjük a gyermekek egyéni beszédsajátosságait, innen indul az egyéni fejlesztés.

Figyelembe vesszük az egyéni beszédfejlődés ütemét.

Figyelünk a nyelvi keveredésre, halmozott előfordulásnál logopédus segítségét kérjük.

Minél több lehetőséget biztosítunk a gyermek szókincsének, mondatalkotó készségének, kifejezőkészségének fejlesztésére, a passzív nyelvi ismeretek aktivizálására.

II-3-2-2 Nevelés mesével

"A gyermekkor két tündérvilága van: a cselekvés síkján a játék, szellemi síkon a mese. Milyen odaadás, mennyi mindenről megfelelő áhítat ül ki a mesét hallgató gyermek arcára."

"A mesélés célja: a gyermekek érzelmi-értelmi és etikai fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása, a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével."

A mese a gyermeki világnak szóképekben, előbeszédben megjelenő mása. A belső képek készítésének folyamata, annak izgalma, élménye hatja át a mesét. A mese a gyermekkor lelki érzelmi színvonalán jeleníti meg azt, amit mindnyájan elemi igazságként élünk át, hogy az embernek feladata van a világban, meg kell küzdenie a rosszal, törekednie kell a jóra. El kell viselnie a kudarcokat, fájdalmakat, kitartani a szerencsés végkifejletig.

- Az óvodába kerülő gyermekek első igazi élménye a mondókákhoz, ölbeli játékokhoz tapadnak. Az ezekhez kapcsolódó mozdulatok, játékok igaz élvezetet jelentenek a gyermek számára.
- Az óvónő teremtsen minél több lehetőséget a vidám rigmusok korai megkedveltetésére.
- Egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan szoktassuk rá a gyerekeket a mese figyelmes végighallgatására.
- Az 5-6 éves kor mesehallgatás igazi ideje.
- Az állatmeséktől jussanak el a tündér, tréfás és műmesék tárházába.
- A mesélés játékidőn belül történik, a hét minden napján.
- Szöveghűen, szemléltető eszköz nélkül mesélünk.
- A mesevárás hangulatát gyertyagyújtás teremti meg.
- Mesehallgatáskor az óvónő a gyerekekkel szembe helyezkedjen el a jó kapcsolattartás érdekében.
- A meséhez ne kapcsoljunk feladatokat.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére.

- A gyerekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.
- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak.
- Megjegyznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset, 15-20 mesét.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, és azt mozgással megjelteni.
- Van néhány kedvelt mesehősük.
- A mesekönyveket szívesen nézegetik, mesélnek róla.
- Ismerik a csoportjuk könyvespolcát, a könyvek között eligazodnak, vigyáznak a könyvekre.

Kisebbségi feladatok

Igényesen választjuk vers-mese anyagunkat, mindkét nyelven merítünk a néphagyomány kincseiből. Rövid népmesék közvetítésével identitást alapozunk, így segítjük a világ megismerését, mélyítjük a gyermek önismeretét, erkölcsi tartalmakat közvetítünk.

II-3-2-3. A játékba integrált tevékenységi formák

a.) Ének zene, énekes játékok.

Az ének a zene fontos szerepet tölt be életünkbe.

Nélküle sivárabb, egyhangúbb, szürkébb lenne a világ.

A dal a zene nemcsak megszépíti hétköznapjainkat, hanem lehetőséget ad az érzelmek intenzív kiélésére.

A zene fogékonnyá tesz a szép befogadására, ösztönöz a szép létrehozására. Általa kifejezhetjük érzelmeinket.

Ének, zene énekes játék feladatai, szervezés elvei

- A tevékenység a nap folyamán, játék közben akár többször is szabadon szerveződik. A részvétel önkéntes.
- A zenei elemeket utánzással gyakorolják a gyerekek.
- A különböző zenei képességek fejlesztésével kapcsolatos feladatokat fokozatosan egymásra kell építeni: pl: az egyenletes lüktetés:
  - felnőtt játéka ölbeni gyerekekkel
  - karral, kézzel végezhető egyenletes mozgás
  - egyenletes lüktetés kifejezése tapssal
  - taps, egyenletes járással stb.
- Énekes játékok közben ismerjék meg a mozgásformákat, térformák alakítását, irányokat, testhelyzeteket, tánclépéseket, mindezt a korcsoportnak megfelelően.
- Az óvónő juttassa el a gyermeket az énekléssel és a zenehallgatással élményekhez. Keltse fel zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.
- Fejlesszük a gyerekek zenei hallását, ritmusérzéket.
- Szoktassa a gyerekeket tiszta éneklésre, ügyeljenek a szöveg helyes kiejtésére.
- Kisebbségi nyelven aktív szókincsként alapvető fogalmak ismeretét várjuk el.

Dalok válogatásának szempontjai

- A zenei anyag zömét a népi mondókák és dalos tájékok adják.
- A zenei anyag témájában kapcsolódjon az évszakokhoz, ünnepeinkhez, gyermeki tevékenységekhez. Szóljon állatokról, növényekről.
- Ének zenében egy héten keresztül ugyanaz a zenei anyag és a feladat.
- A gyerekek által tisztán énekelhető hangterjedelem.
- Az aktuális érzelmi állapot.
- A játékszabályok áttekinthetősége.
- A megtanulásra szánt zenei anyag éves mennyiségét az adaptált program módszerkönyveiből vesszük át.
- Használjunk a gyerekek kézméreteinek megfelelő hangszereket /cintányér, dob, csörgők stb./
- Helyi gyűjtésekből a *nemzetiségi* sajátosságokkal ismertetjük meg a gyermekeket.

Fejlődés eredménye az óvodáskor végén.

- Érdeklődéssel hallgatják a zenét, élvezettel énekelnek, mondókáznak.
- Az ismert dalokat tisztán helyes szövegkiejtéssel tudják énekelni.
- A magas és mély hangok közti különbséget ismeri, és térben mutatják.
- Tudnak halkan-hangosan, gyorsan-lassan énekelni.
- Megfigyelik és megkülönböztetik a környezetük zörejhang színeit.
- Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést és a dal ritmusát.
- Képesek ritmus dallam, mozgás önálló rögtönzésére.
- Kórhátjátékoknál fegyelmezetten viselkednek, alkalmazkodnak a játék szabályaihoz.
- Mondókákat, hat hangterjedelmű dalokat és 5-6 alkalmi dalt (*magyar és német nyelvűeket*) tisztán, szép szövegkiejtéssel énekelnek.
- A magas – mély, halk – hangos kifejezéseket *német nyelven is* alkalmazzák.

b) Ábrázoló tevékenység: rajzolás, mintázás, kézimunka

Az ábrázolás az önmegvalósítás, önkifejezés eszköze.

A gyermek ízlésének, alkotó-befogadó képességének, fantáziájának kibontakoztatását, esztétikai nevelését szolgálja.

A tevékenység szervezésének elvei, feladatai:

- A gyermek alkotókedvét nem szorítjuk szűk időkeretbe, játékközben szabadon szerveződik, a hét minden napján.
- Fontos, hogy a gyermekek nap, mint nap lássák tapasztalják, megismerjék az általuk használt anyagok sokszínű tulajdonságait.
- Dolgozzanak gyakran természetes anyagokkal.
- Ismertessük meg a gyerekeket különböző technikákkal festés, nyomothagyás, karcolás, tépés, vágás-ragasztás, viaszkarcolás, bábkészítés, varrás, hajtogatás stb.
- Tanítsuk meg a gyerekeket a rajzolás, festés, kézimunka mintázás technikáját, helyes ceruza, ecset, olló-fogást.
- Jutassuk el a gyerekeket az ábrázolás élményéhez, keltse fel bennük a gyönyörködést, a díszítő kedvet, az alkotás örömét.
- Biztosítsunk állandó helyet az ábrázoláshoz, az eszközök mindig álljanak a gyerekek rendelkezésére.
- Biztosítsuk, hogy minél többször alkossanak közös kompozíciót, a meseélmények ábrázolását.
- A felhasznált eszközök széles körben álljanak a gyerekek rendelkezésére,
  - különböző méretű színes papírok, rajzlapok, kemény kartonok, újságok, csomagolóok, színes ceruzák, különböző vastagságú ecsetek, zsírkréták, filcek, vízfestékek, temperák, gyurma, agyag, gyöngyök, fonalak, ollók, ragasztók.

Fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyerekek ismereteik, gondolataik, élményeik kifejezésére biztonsággal használják az ábrázolás eszközeit.
- Élményeiket, elképzeléseiket egyéni módon képesek megjeleníteni alkotásaikban.

- Örömmel saját kezdeményezésükre ábrázolnak.
- Biztonsággal tevékenykednek a különböző technikákkal.

c.) Ismerkedés a természet és emberek világával.

" A gyermek személyiségének, specifikusan emberi tulajdonságainak fejlődésében a környezet nem egyszerűen a fejlődés feltételül szolgáló miliő, hanem a fejlődés forrása." /DB. Elkonyin: Gyermeklélektan./

A tevékenység célja:

- A gyermek és környezete között pozitív érzelmi viszony kialakítása.
- Az "itthon" vagyok érzés erősítését, a környezet szépségének, gazdagságának megláttatásával. A környezeti világ megismerése közben a matematikai összefüggések, azonosságok, különbségek stb. felfedeztetése.

A tevékenység megszervezésének feladatai, elvei.

Játék és mese tíznapos időszakban.

- A gyerekek tevékenységeik során szerzett tapasztalatok, benyomások, élmények alapján jussanak ismereteikhez, s ez által fejlődjenek.
- A gyerekek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről olyan ismereteket szerezzenek, amelyek életkoruknak megfelelő.
- Természetes élethű, környezetben szerezzék ismereteit, tapasztalatait.
- A külső világ tevékeny megismerése fejlessze a gyerekek egymáshoz való viszonyát, érzelmi kötődését, kapcsolatteremtő képességüket, a szülőföld szeretetének megalapozását.
- A társadalmi és természeti környezet témakörei az évszakokhoz, ünnepeinkhez kapcsolódnak.
- A gyerekek rendelkezzenek koruknak megfelelő ismeretekkel:
  - a családról, felnőttek munkájáról, testükről, orvos munkájáról.
  - gyakorolják a helyes közlekedést, ismerkedjenek a közlekedési eszközökkel.
  - figyeljék meg a növény és állatvilágot, az évszakok változását, jellemzőit.
  - látogassanak el a falu középületeihez, iskolába, tsz. gépparkjába, beszélgessenek az ott szerzett tapasztalataikról.
- Felismernek állatokat képekről – erdők, mezők madarai, állatai, vizek állatai, állatkertben élő állatok – ezeket megnevezik *mindkét nyelven*.

A környező valóság fontos jellemzői a formai és mennyiségi viszonyok

A gyermek természetes környezetben végzett megfigyeléseik alkalmával vegyék észre, hogy:

- a tárgyak, személyek halmazok összehasonlíthatóak, szétválogathatóak tulajdonságaik szerint
- végezzenek mérési, összemérési feladatokat mennyiségekkel, halmazokkal, különböző egységekkel.
- használják helyesen a tő és sorszámneveket
- helyesen használják a térbeli viszonyokat jelentő névutókat.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak azok szépségében.
- Ismerjék a gyümölcs, zöldségféle, virág fogalmát, nevét.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket. Csoportosítják a szárazföldi, vízi, légi közlekedési eszközöket.

- Ismeretük van a háziállatokról, vadállatokról, madarokról, bogarokról.

d.) Környezetvédelem

A környezetvédelem elképzelhetetlen környezetünk megismerése nélkül. A környezetvédelem kérdéskörébe tartozó témák az óvodai nevelés szinte minden területén megbeszélhetők, kötött és kötetlen foglalkozásokon, sétákon és kirándulásokon egyaránt (levegő, víz, közlekedés, az élővilág védelme stb.)

Feladataink és céljaink a környezetvédelem területén

- Az óvónő megkönnyíti a gyermekek számára a környezet megismerését.
- A gyerekek megismerik a környezeti elemek (föld, levegő, víz, élővilág, táj és település) fogalmát.
- A kisebbek, akik már beszoktak az óvodába, megfigyelik a természet szépségét és változásait, az időjárást, az állatokat és a növényeket.
- A nagyobbak a felnőttekkel kísérleteznek, megfigyelik a növények növekedését, ellátogatnak az állatkertbe, felismerik a környezet szennyezését a vízben, levegőben és a földön. Segítenek az állatok és a növények gondozásában.
- Célunk, hogy a gyermekek megismerjék az ember és a természet viszonyának alapszabályait. Megmutatjuk a gyermekeknek, hogyan tudják ők kicsiben a természetet védeni.

Lehetőségeink az óvodai környezetvédelemre

- Akvárium gondozása felnőtt segítséggel
- A növényeink öntözése
- A falu játszóterén összegyűjtjük a szemetet
- Papírhulladékok újrahasznosítása
- Télen etetjük a madarakat
- Fákat ültetünk a kertben
- A környékünkön összegyűjtjük a gyomokat
- Gyógynövényeket gyűjtünk

Fejlődés eredménye az óvodáskor végére

A megszerzett ismereteket képesek önállóan alkalmazni.

A környezetében szerzett tapasztalatok segítik életkorának megfelelő biztos eligazodást, tájékozódást.

Ismerik teljes nevüket, meg tudják mondani, kik tartoznak családjukba: tudják lakásuk címét, szüleik foglalkozásait.

Tárgyak, jelenségek közötti összefüggéseket felismerik.

Képesek jól ismert tulajdonságok szerint válogatás folytatására, sorba rendezésre annak kiegészítésére.

Ismerik a "növény" szót, tudják, hogy az időjárás változása és a növények fejlődése közt összefüggés van.

Az általuk ismert állatokat képesek különböző szempontok szerint csoportosítani.

Tárgyakat meg tudnak számolni 10 –ig *mindkét nyelven*.

e./ Feladataink a nemzetiiségi ismeretek köréből:**Lakóhely, emberek témakörben:**

Ismerjenek meg nemzetiiségi épületeket, intézményeket szűkebb, tágabb lakóhelyükön (templom, múzeum, kiállító terem stb.)

Tapasztalati úton szerezzenek ismereteket nemzetiiségre jellemző növényekről, virágokról, állatokról (rozmaring, szőlőművelés, disznóölés stb.)

Tapasztalás útján ismerjenek meg különböző népi kismesterségeket, pl. a családban való foglalkozások feldolgozásakor.

Szellemi kultúrából:

Helyi gyűjtések mondókákkal, versekkel, köszöntőkkel, dalokkal, népi játékokkal. Ezekből ismerjenek meg tájnyelven is.

Tárgyi kultúrából:

Ismerkedjenek meg tapasztalás, szemléltetés útján mezőgazdasági munkákkal nemzetiiségi vidéken (falusi udvar, jellegzetes gazdálkodás).

Ismerjenek meg népviseleteket, egyes darabokat használjanak az óvodai életben (játékban, ünnepen).

Népi gyermekjátékokat készítsenek nagyszülők, óvónők segítségével.

Óvodai tevékenységben alkalmazzanak a nemzetiiségre jellemző anyagokat, technikákat (szalma, toll, vessző, agyag, hímzés, fűzés, szövés, fonás stb.)

Identitástudat kialakításához:

- Ismerjenek meg nemzetiiségi hagyományokat dalokkal, táncokkal, rigmusokkal, játékokkal, (búcsú, farsang, lakodalom).
- Nemzetiiségi ünnepekre népviseleti ruhák készítése, viselése.
- Régi konyhaművészeti megismerése, összekapcsolása a modern táplálkozással (sütés, gyümölcsök felhasználása – szárítás, aszalás, lekvárkészítés, tejkészítmények, ízesítés jellegzetes fűszernövényekkel, rozmaring, kapor).
- Ünnepekre nemzetiiségi sajátosságokat hordozó ajándékot készítsenek (karácsony, húsvét, lakodalom).

Gyermeki tevékenységek:

A következőkben leírt fejlesztési területek gyermeki tevékenységei a nyelvelsajátítás gyermeki tevékenységei is.

Módszertani alapelveink:

Következetes nyelvhasználat minden beszédhelyzetben.

Követésre méltó beszédmodell az óvónő részéről.

Egyéni beszédfejlődés életkori sajátosságainak figyelembevétele.

Játékosság érvényesítése.

Feltételek biztosítása a kommunikációs helyzetnek megfelelő viselkedéshez szóbeli kifejezőkészség, a folyamatos beszéd gyakorlásához.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

Ismerik és megnevezik németül a testrészeket, ismerik a testsémával kapcsolatos névutókat, irányokat.

Mozgásfajtákat, mozgásos játékok szabályait németül megnevezik, beszédükben alkalmazzák.

Társas helyzetekben német nyelven kezdeményeznek mozgásos játékokat.

Életkori sajátosságaiknak megfelelő hangmagasságban ismernek dalokat.

Felismerik a német zene jellemzőit, alkalmazzák zenei tevékenységükben. (jellegzetes mozgások, térformák, zenei hangsúlyok).

Ismernek jellegzetes népi nemzetiségi hangszereket (szájharmonika, fúvós hangszerek)

Rajzolásukban, manuális készségfejlesztő tevékenységeikben németül megneveznek tárgyakat, eszközöket, munkafolyamatokat, formákat, színeket. Ehhez kapcsolódó tapasztalataikat, élményeket, érzéseiket egyszerű mondatban kifejezik.

Rendelkeznek a pontos nyelvi kifejezés képességéve, szívesen alkalmazzák nyelvi ismereteiket (a tájnyelven is).

Tudnak a kommunikációs helyzetnek megfelelően viselkedni.

Különbséget tesznek a nyelvhasználatban (német, magyar)

Ismernek, önállóan mondanak verseket, mondókákat német nyelven, tájnyelven is.

Aktívan részt vesznek német mesék dramatizálásában.

Megneveznek növényeket, állatokat, évszakokat.

Összefüggéseket rövid mondatokban németül elmondanak.

Matematikai tevékenységekben németül számolnak. Következtetéseket fogalmaznak meg szavakban, kifejezésekben.

f.) Mozgás

A mozgásfejlesztés az egész személyiség fejlesztésére irányul, nemcsak a testnevelés keretein belül, hanem az egész napi tevékenységbe illeszkedik.

A mozgásfejlesztés feltételei:

Hely és eszköz biztosítása

A csoportba járó gyermekek mozgásigényének és mozgásszintjének felmérése.

Az évszaknak megfelelő, mozgásigényt kielégítő eszközök: pl. labda, karika ugróköté, mászóköté, padok, szánkó stb.

Személyi feltétel: az óvónő tanítsa meg a gyerekeket az eszközök használatára, tanítson sok mozgásos játékot, pl. labdajátékok, ugróiskola stb.

Tevékenység célja

A gyerek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában.

A gyermek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, akarat tényezőinek fejlesztése - fegyelmettség, önfegyelem, kitartás.

A gyerekek szívesen tornázzanak, fejlődjön mozgáskészségük.

Térbeli tapasztalatok szerzése mozgással.

A mozgásos feladatokon keresztül formáljuk személyiségüket, igyekezzünk megvalósítani edzésüket.

A mozgásigény kielégítésén kívül közös élményt is jelentsen.

Feladatok

A mozgáshoz szükséges feltételek biztosítása.

Irányított mozgást a hét egy adott napján szervezünk.

A feladatok és játékok a korcsoportnak megfelelőek legyenek.

Alapvető mozgásformák és mozgáskészségek fejlesztése.

A mozgásos tevékenységek egymásra épültek legyenek, könnyűtől a nehéz felé haladva.

Fokozatosan növeljük a szervezet teherbíró és alkalmazkodó képességét.

Lehetőség szerint a szabadban szervezzük.

A gyerek életkorának megfelelő mértékben kapjon erőfeszítést igénylő feladatot, fejlődjön bátorsága.

A gyakorlatokat ki-ki a maga szintjén, képességének megfelelően hajtja végre.

Törekedjünk a terhelés fokozatos növelésére, a gyakorlatok pontos, fegyelmezett és kitartó végzésére.

A mozgással kapcsolatos és a mozgáshoz kapcsolható szókészlet fejlesztése.

A játékok - pl. sorverseny - során fejlődjön a gyermek kudarcűrése.

A fejlesztés tartalma:

Szabályjátékok, gimnasztikai gyakorlatok, járás gyakorlatok, futás, rendgyakorlatok, egyensúlygyakorlatok, támasz és függés gyakorlatok, ugrások, labdagyakorlatok, dobás gyakorlatai.

Tárgyi feltételek biztosítása

Labdák, babzsákok, karikák, szalagok, kötelek, gyűrű, tornapad, szőnyeg, kendők, botok, az óvoda ilyen célra felhasználható bútorai, játékeszközei.

Az óvodáskor végére elérendő fejlettségi szint

- A gyerekek szeressenek mozogni, legyenek kitartóak a mozgásos játékokban

Alakuljon ki a térben és időben való tájékozódás.

Személyi tulajdonságok erősödése: bátorság, fegyelmezettség, kitartás, együttműködés stb.

Fejlődjenek testi képességeik: - ügyesség, gyorsaság, állóképesség, helyes testtartás stb..

Az értelmi képességek fejlődése segíti a feladatok megértését és megoldását.

Kisebbségi feladatok

Sokféle mozgástevékenységben valósuljon meg a beszéd észlelés és értésen keresztül a nyelvi fejlesztés – mindkét nyelven.

Sokféle mozgástevékenységben a megértés szemléletes segítségével elsősorban passzív nyelvi szókincsük gyarapodjon- kisebbségi nyelven is.

Mozgásfajtákat, mozgásos játékok szabályait németül megnevezik, beszédükben alkalmazzák.

Társas helyzetekben német nyelven kezdeményeznek mozgásos játékokat.

II-3-3. Munkajellegű tevékenység

Gyermekeink munkajellegű tevékenysége kezdetben a játékból bontakozik ki. Először a tevékenység örömeért és önmagukért végzik, később a közösségért.

Célja: Önként és szabadon vállalt tevékenység.

Munkavégzés közben olyan ismeretek, képességek, készségek birtokába jutnak a gyerekek, amelyek a pozitív személyiség fejlődését elősegítik.

Lehetővé válik általa a felelősségérzet a kitartás a kötelességteljesítés, fegyelmezettség gyakorlása.

Feladatok: a tevékenységek és a feltételrendszer biztosítása.

Az önálló munkavégzés lehetőségének fokozatos megteremtése.

A munka szükségességének felfedeztetése.

A gyermek kapjon óvónői és dajkai mintát a munka menetéhez, eszközhasználatához.

Szívesen vállaljanak önként is munkát.

Biztosítsuk az időt a munkafolyamatok gyakorlásához.

Éljék meg a sikerélményként tevékenységüket, éljék át a tevékenység örömét.

Tartsák be a balesetvédelmi és higiéniai szabályokat.

A munka során erősödjön kezdeményező- és együttműködő képességük.

A tevékenység során tanuljanak meg alkalmazkodni egymáshoz, gyakorolják a kitartó munkavégzést.

Ébredjen fel a gyerekekben a munka iránti tisztelet, a munkát végző eredményének megbecsülése.

Munkajellegű tevékenységek tartalma

1. Önkiszolgáló munka

Saját magukkal kapcsolatos tevékenység.

Tartalmazza az étkezést, öltözködést, testápolást.

Ezeket a tevékenységeket mindenki önállóan végezze egyéni képességéhez mérten.

2. A mindennapi élettel kapcsolatos munkák:

A környezet rendjének megőrzése.

A napi teremrendezés, játékok elrakása, rendrakás.

étkezéssel kapcsolatos feladatok elvégzése, pl. terítés, asztalok letörlése, morzsa felseprés, kiömlött víz feltörlése, stb.

Alkalomszerű tevékenységek: egyéni megbízatás alapján működik: pl. kicsiknek való segítés, eszköz kiosztás, felnőtt munkájában segítés.

3. Évszakokhoz kötődő munkavégzés:

az évszakokhoz kötődő tevékenységeken keresztül tapasztalatot gyűjtenek környezetükről. a munkafolyamatok az évszakok tulajdonságában rejlik, pl. hó söprés, madáretetés, levelek összegereblyézése, hullott gyümölcsök összeszedése, salátakészítés stb.

Az óvodáskor végére elérendő fejlettségi szint:

Képessé válnak az önálló munkavégzésre.

Maguktól is ismerjék fel a munka elvégzésének szükségességét.

Szerezzenek tapasztalatot az őket körülvevő világról.

Fejlődik eszközkezelésük, jó irányba halad kitartásuk, önállóságuk, kritikai érzékük.

Jó irányba fejlődnek a közösségi kapcsolatok.

Pozitív érzelmi viszony alakul ki környezetéhez.

Alkalmassá teszi az iskolai beilleszkedésre és a folyamatosan megnövekedő terhelések elvégzésére

Kisebbségi feladatok

Kisebbségi nyelvi ismereteik, szókincsük mondataalkotó készségük az eszközök, munkafázisok megismerésével, önálló nyelvi alkalmazással bővül, megszilárdul.

Manuális készségfejlesztő tevékenységeikben németül megneveznek, alkalmaznak tárgyakat, eszközöket, munkafolyamatokat, formákat, színeket.

II-3-4. Boldogságprogram Óvodánkban

Óvodánk a 2019/2020-as nevelési évben pályázott a Boldog Óvoda címre. A Jobb Veled a Világ Alapítvány Boldogságóra programja a pozitív pszichológia kutatási eredményeire épített élménypedagógiai módszertan, melynek hatékonyságát az ELTE PPK empirikus kutatásokkal igazolta. A program jó kiegészítője az óvodai munkánknak, hiszen segítségével lehetőség nyílik arra, hogy a hagyományos tudásmegosztást és az életben szükséges személyes és szociális kompetenciák fejlesztését összhangba hozzuk.

„A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az óvoda korosztály számára.”

A Boldogságórák csökkentik a gyerekek szorongását, miközben erősíti önbizalmukat. Így kiegyensúlyozottabbá válnak a gyerekek. A pályázat egyik feltétele, hogy az óvodapedagógus az óvoda legalább egy csoportjában igazoltan tartson legalább havi egy Boldogságórát, és a program fenntartását a következő nevelési évben is vállalja. A sikeres pályázat másik feltétele a Boldogságprogram/ Boldog Óvoda program megjelenítése az óvoda pedagógiai programjában és az éves munkatervben.

A Boldogságprogram és a Pedagógiai Program óvodánk pedagógiai végcéljai, morális és funkcionális alapelveink, nevelési céljaink, a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink összecsengenek a boldogságprogramban megfogalmazott célokkal.

Célunk olyan optimista, magabiztos és kitartó óvodások nevelése, akik megoldandó feladatként kezelik a mindennapi kihívásokat, észreveszik az élet szépségeit, az örömteli pillanatokat, és boldog, határozott, pozitív énképpel rendelkező iskolássá, majd felnőtté válnak.

Kiemelt feladatunk a 3-6 éves gyermekekben a boldogságra való képesség erősítésére, kibontakoztatása. Pozitív énkép kialakítása, a feladatok, játékok segítségével a szeretet, magabiztosság, egymásra való odafigyelés, önmagunk és társaik tiszteletének erősítése. A szeretetteljes, vidám légkör hozzájárul a gyermekek pozitív pszichés fejlődéséhez, ezáltal kihat egészségre, szomatikus fejlődésükre egyaránt.

A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit.

Az egyes témakörök sorrendben:

1. Boldogságfokozó hála
2. Optimizmus gyakorlása
3. Kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömök élvezete
8. Megbocsátás
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság.

Óvodánk havonta legalább egy boldogságórát tart, ahol feldolgozza az adott témát. Ha lehetőség van rá, a téma anyagát folyamatosan, több foglalkozáson keresztül javasolt feldolgozni. Az óvodai munkatervben feltüntetjük a Boldog óvoda program felelőjét.

II-3-5. Az óvoda kapcsolatrendszere

II-3-5-1 Óvoda és család

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, kiegészíti azt, viszont a család felelősségét nem vállalhatja át.

A gyerek érdekei határozzák meg az együttműködés formáit és tartalmát.

Feladatunk a családok megismerése, nevelési szokásaik feltárása.

A családi életet tiszteletben kell tartanunk, abba illetéktelenül nem avatkozhatunk bele.

Az óvoda a legmagasabb rendű minőségi humán szolgáltatások egyike.

Az együttműködés alapelvei és formái

A családok életét tartsuk tiszteletben, elvárásaink rendszerét igyekeznünk kell közös nevezőre hozni velük.

Nyíltan beszéljünk a szülőkkel, a szülő támaszt és segítőtársat lásson az óvónőben.

A nevelés a családdal együtt történjen, de az óvodában használt módszerek az óvónő hatáskörén belül maradjanak. Az ezekkel való megismerkedést lehetővé tesszük – szülői értekezlet, nyílt nap.

Az óvodában kialakított szokás- és szabályrendszert megismertetjük a szülőkkel, hogy ezek szerint alakuljon kapcsolatunk.

A szülőknek a nevelési év során lehetőséget biztosítunk arra, hogy gyermekük óvodai tevékenységét, magatartását megfigyelhessék – nyílt napok szervezése.

Mivel kistéleplési óvoda vagyunk, így a szülőkkel kialakított kapcsolatunk igen rugalmas, elkerüli a hivatalos formulákat.

Évi 2 alkalommal szervezünk szülői értekezletet, ahol közösségi életünk programjai, a gyerekek fejlődése, az óvodában használt módszerek és az óvoda hagyományai a témák.

A szülőket tájékoztattuk, hogy az „Óvodai nevelés játékkal, mesével” című nevelési programot választottuk. Feladatunk: a program céljainak és alapelveinek részletesebb megismertetése.

A szülők csoportonként 1 főt választanak, a szülői munkaközösségbe. Az óvoda farsangkor az SZMK-val együtt közösen szervez ünnepséget a gyerekeknek.

2 évente család-óvoda kirándulást szervezünk.

II-3-5-2 Óvoda és iskola kapcsolata

Id. "Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet megkívánja az óvoda és az iskola nevelőmunkájának összehangolását, a két intézmény együttműködését."

Ezért szükség van arra, hogy érvényesüljön a kölcsönös bizalom, egymás munkájának megismerése és megbecsülése.

A kapcsolattartás tartalma

A program bevezetésének évében a tanítónő néhány alkalommal látogasson el az óvodába, az óvónők pedig az iskolába.

A látogatásokat kövesse megbeszélés.

Az intézmény rendezvényein való kölcsönös részvétel.

A gyerekek ismerjék meg a leendő tanítót.

Az iskolába menő gyerekek tavasszal keressék fel az első osztályosokat, ismerkedjenek az iskola épületeivel, felszerelésével.

A program bevezetésével a Gergely-járás népszokás felelevenítése.

II-3-5-3. Az óvoda egyéb kapcsolatai

- ❖ A Tolna Megyei Önkormányzat Pedagógiai Intézete Óvodai referense szaktanácsadói és szakértői.
- ❖ Igénybe vesszük a **logopédus, Pedagógiai Szakszolgálat** segítségét, ha az óvónő nem tudja megoldani az adott helyzetet. Ilyenek: beszédhiba, iskolaérettség megállapítása.
- ❖ A helyi plébános heti egy alkalommal hittanórát tart a nagycsoportban.
- ❖ Rendszeres **védőnői, ill. orvosi szűrő vizsgálatok**, a helyi védőnő és körzeti orvos tevékenységi körébe tartozóan.
- ❖ A bonyhádi **Művelődési Házba** évi 1-2 alkalommal bábelőadáson veszünk részt.
- ❖ Évente meglátogatjuk a bonyhádi **Német Nemzetiségi Tájháza**t
- ❖ Az Aparhanton működő helyi **Gyermekjóléti szolgálat** illetékes az óvodai **gyermekvédelmi feladatokkal** megbízott óvónővel való együttműködésre- mely tevékenység az 1997. XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, betartatását biztosítja.

II.3-6. Gyermekvédelem feladatai

Aparhanton a Gyermekjóléti Szolgálat kedden tartja fogadóóráját.

Az óvodai gyermekvédelmi feladatok a következők:

A gyermekvédelem feladata a hátrányos helyzetben lévő és a veszélyeztetett tanulók nyilvántartása, segítése, a károsító tényezők elhárításában segítségnyújtás a családoknak.

- Anyagilag hátrányos helyzetűeknél együttműködés a Polgármesteri Hivatal Jegyzőjével.
- Amennyiben a család többoldalú támogatásra szorul (anyagi, jogi, egészségügyi, stb.) a Családsegítő Központtal együttműködés.

- A magatartási problémákkal, tanulási nehézségekkel küzdők szakértői (Nevelési Tanácsadó, pszichológus, stb.) vizsgálatra irányítása, segítségnyújtás e problémák megoldásában.
- Az érintett családokkal kapcsolattartás- fogadó órák, családlátogatások keretében.
- Folyamatos együttműködés a nevelőkkel a gyermekek érdekében.
- A pszichés károsodások, a szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzése, a mentális egészség érdekében felvilágosító munka a gyermekek és a szülők számára (közvetlenül, osztályfőnökökön keresztül, meghívott előadókkal).
- Szükség esetén együttműködés a rendőrséggel.

II. 3-7. Ünnepeink

Ünnepeink és a választott program is az eddigi hagyományokra épülnek.

Az ünnepek szolgálják a személyiség formálását, a közösségre nevelést. A magatartási és viselkedési formákat.

Az ünnepi hangulat legyen meghitt, bensőséges, szolgálják a gyermek élménygazdagodását.

Az ünnepi hangulat érződjék a játékban, kézimunkában, ünnepi terítésben.

A német nemzetiségi hagyományok felkutatása és felelevenítése.

Műsoros ünnepek

Október: Szüreti nap

December: Mikulás várása, ajándékkészítés

Május: Anyák napja

Június: Évzáró – az év anyagából összeállított műsor.

Hagyományok

Születés és névnap megünneplése

Őszi piaclátogatás

Márton nap – lampionos felvonulás az iskolásokkal

Adventi készülődés: a karácsonyi ünnep várása, közben beszélgetés a karácsonyhoz kapcsolódó történetről és régi népszokásokról.

Adventi vásár

Farsangolás a szülőkkel

Tavaszcélzás: Kiszézés

Húsvéti barkácsolás nyílt nap keretében, tojásfestés

Közös kirándulás szervezése

Gyermeknap délelőtt az óvodában (versenyjátékok), délután a szülőkkel a játszótéren

Rendezvényeink

Farsang: közös készülődés a szülőkkel együtt a jelmezbálla.

Gyermeknap: a gyerekek játékban való részvétele a falu rendezvényén.

III. Óvodai eszközrendszerünk

Az óvodai tanulás eszközei:

Szakmai eszköztárunk fejlesztésre szorul. Minőségi és mennyiségi bővítése egyrészt az anyagi forrás hiányán múlik, de legfőképp a hozzáférhetőségen. A klasszikusnak mondható óvodai eszköztár ma teljesen hiányzik a piacról. Az eszközállomány fontos elemei az óvónők által készített játékok, eszközök.

Mese- és szakkönyvellátottság:

Nemzetiségi oktatással kapcsolatos szakkönyvekkel különösen gyenge az ellátottságunk. A német nyelvű gyermekkönyvek, mese- és képeskönyvek beszerzése folyamatban van. Egy részük az Aparhanti Könyvtár letéti állományából rendelkezésre áll.

Magyar nyelvű gyermekkönyveink hiányosak, pótlásuk folyamatosan történik.

Az óvodai nevelés játékkal, mesével programhoz kapcsolódó eszközrendszer:

Nagy, puha szőnyegek

2-3 puha takaró

3-4 nejlonlepedő a vizes, festékes játékokhoz

1 paraván csoportonként

3 műanyagtál

Kisebb-nagyobb kosarak

Zsákok

1 nagyméretű tükör (tetőtől- talpig)

Lecsiszolt tükördarabok az építkezéshez.

Bőrönd, hátizsák.

Agyag, gyurma, kavics, kő, termés, termény.

Selyem, bársony, csipke, szörme anyagok, szép színű leplek

Színes fonalak, madzag, filc, gyapjú

Fóliák, tapadó, színes papírok, krepp-papírok, dobozok

Papír, rajzlap, festékek, viaszkréta (az alapszínek mellett arany és ezüst).

Kis ollók.

Hangszerek, csengő.

2 babakocsi.

Színes, szép formájú edények a babaszobában

Kis abrosz, seprűk, lapátok.

Seprűnyél-lovak, mese öltözékek.

Csecsemőápoló-kellékek (pólya, pelenka, gumibugyi, cumisüveg, bili, fürdőkád).

Szőrös állatok (majmok, mackók, nyuszi, elefánt).

Kisebb-nagyobb faállatok.

Szép, puha babák ruhatárral.

Babaszoba, konyha-felszereléssel.

15 játékautó (fából, fémből, műanyagból).

Kirakós játékok.

Képes – és mesés könyvek.

MINIMAT készlet.

KÉPEK AZ ANYANYELVI NEVELÉSHEZ (fólia képsor).

Írásvetítő.

Falu – város építőjáték

A mozgásos játékokhoz szükséges eszközök.

Labdák, rongylabdák
 Karikák (kisebb-nagyobb)
 Farönkök, gerendák, hosszabb deszkák kis szőnyegek, dobozok
 Kötelek, ugrókötelek
 Padok, babzsákok
 Bordásfal
 Udvari mászóakák, alacsony nyújtó, mászórúd
 Homokozó
 Mászásra alkalmas alacsonyabb élőfák.

IV. A program ellenőrzése és értékelése

Programunk kiválasztása és adaptálása kollektív munka volt, ezért az értékelést is kollektív munkának tudjuk elképzelni.

A program értékelésének fórumai:

- óvodai nevelőtestület
- szülői képviselő
- fenntartói képviselő, szakértő, szaktanácsadó bevonásával

Egy-egy időszak eltelte után, kötetlen beszélgetés formájában, egymás tapasztalataira építve tervezzük a következő időszakot.

A megvalósítás színvonalát, minőségét, és eredményességét mindenekelőtt önellenőrzés és a gyermek tudatos megfigyelésével állapítjuk meg.

Munkánk minősítői tehát első renden a gyerekek és a szülők. Magunk a folyamatos megfigyelés és utólagos rövid jegyzetek készítésével, egy-egy játékfolyamat visszaidézésével követjük az egyes gyermekek és a csoport életének alakulását.

Időnként megvizsgáljuk:

Tudunk-e azonosulni a program céljával, tartalmával?
 Rugalmasak vagyunk-e a gyakorlati megvalósításban?
 Jól rangsoroltuk-e a feladatokat?
 Értékrendünk figyelembe vette-e a gyermekek életkori sajátosságait?
 Mélyek-e az érzelmeink, s mértéktartóan és változatosan ki tudjuk-e fejezni azokat?
 Mutatunk-e elegendő játékfogást, adunk-e elég technikai segítséget?
 Jól bánunk-e az idővel a gyermekek érdekében?
 A határozott vezetést összhangba tudjuk-e hozni a spontaneitással, rugalmassággal?
 Van-e elég emberi és pedagógiai önbizalmunk?
 Hitelesek és őszinték vagyunk-e a szülők előtt?
 Tudomásul vesszük-e, hogy minden és mindenki állandóan változik?
 Személyi és tárgyi feltételek segítenek-e a feladatok megoldásában?
 Pedagógiailag műveljük-e, neveljük-e magunkat?

Elemezzük, hogy a gyermek nevelésében megjelennek-e az elgondolt, meghatározott nevelő, fejlesztő tartalmak.

Milyen eredményeket hozott a program a szocializáció terén, a megismerésben, a kommunikációban?

Mennyire biztosítottak az élmények játékokban való újra alkotása?

A napirend tartalmilag játék és mese centrikus volt-e?

Mit mutatnak a szülők visszajelzései?

A gyermek személyiségének alakulása, mennyire segíti a zökkenőmentes iskolakezdést?

A gyermek fejlődését a róluk készített fejlődési naplóban rögzítjük.

Feljegyzéseinket időnként átnézzük, akkor módosítunk a módszertani keretterv sorrendjén, ha a körülmények megkívánják. Nem szükséges évenként új keretterv készítése, a túlzott céltudatosság nem illik e program munkatílusához.

A program elemzésében, értékelésében igénybe vehetjük a szaktanácsadó segítségét, aki elfogulatlanul, kívülről látja a belső kapcsolatokat.

A szaktanácsadó elfogulatlan, jó partner lehet egy-egy évszakzáró beszélgetésen. Jó, ha valaki olyan is van a társaságban, aki el tud vonatkoztatni a sokszor jelentéktelen helyi kérdésektől. Madártávlatból másképp látja a felmerülő feladatokat, hozzáértő, tapasztaltabb munkatársként közelít egy-egy téma megbeszéléséhez.

Dokumentumok:

Állandó dokumentumok:

Felvételi és mulasztási napló

időkerete: 1 év

Étkezési nyilvántartó

Havi összesítő

Szakvélemények

Jegyzőkönyvek

Törzskönyv

Kötelezően sajátos dokumentumok:

- Csoportnapló
  - adatok (név, jel, életkor)
  - napirend
  - ütemterv (havi, és heti)
  - megfigyelések
  - fejlesztő foglalkozások
  - csoporthagyományok, ünnepek
  - nevelési és fejlesztési terve időkerete
- Személyi lap- egyéni feljegyzések

Felhasznált irodalom

Az óvodai nevelés országos alapprogramja.
/Magyar Közlöny, 1996. 71. Sz./

Az óvodai nevelés programja
/Bp. OPI 1989./

Zilahi Józsefné – Stöckert Károlyné – Dr. Ráczné Dr. Főző Klára: Óvodai nevelés játékkal,
mesével
Nevelési program óvodák számára
/Eötvös J. Könyvkiadó Bp. 1997./

Óvodai nevelés játékkal, mesével
Elmélet és módszertan
/Eötvös J. Könyvkiadó Bp. 1996./

Forrai Katalin: Ének az óvodában
/Editio Musica Bp. 1993./

Óvodai nevelés c. folyóiratok
Magyarországi Németek Általános Művelődési Központja Óvoda
Kétnyelvű óvodai program, 1998.
Baja Duna u. 33.
Szerkesztette: Tompicsné Ziegler Franciska

Jegyzőkönyv (1)

Az Aparhanti Felhőcske Óvoda „Óvodai nevelés játékkal, mesével és a Magyarországi Németek ÁMK Óvoda kétnyelvű program felhasználásával” készült helyi óvodai programjának Boldogságóra programjával való bővítését az óvodai nevelő testület elfogadta, melyet aláírásukkal megerősítettek.

A nevelő testület aláírása:

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

Az Aparhanti Felhőcske Óvoda „Óvodai nevelés játékkal, mesével és a Magyarországi Németek ÁMK Óvoda kétnyelvű program felhasználásával” készült helyi óvodai programjának Boldogságóra programjával való bővítését a Szülői Munkaközösség elfogadta, melyet aláírásukkal megerősítettek.

A szülői munkaközösség tagjainak aláírása:

.....
 .....

Aparhant, 2020. szeptember

Óvodavezető

Jegyzőkönyv (2)

Az Aparhanti Felhőcske Óvoda „Óvodai nevelés játékkal, mesével és a Magyarországi Németek ÁMK Óvoda kétnyelvű program felhasználásával” készült helyi óvodai programjának Boldogságprogrammal való kiegészítését Aparhant Község Önkormányzata jóváhagyta.

.....
Polgármester

Aparhant, 2020. szeptember

PH

Wölkchen Kindergarten Aparhant

Kindergartenprogramm

- Zusammengestellt durch Verwendung des Kindergartenprogramms:
"Kindertagenerziehung mit Spiel und mit Märchen"
und Zweisprachiges Kindergartenprogramm von ungarndeutschem Bildungszentrum
Kindergarten

Der Name des Institutes:

Wölkchen Kindergarten Aparhant

Die Adresse des Institutes:

Aparhant Petófi S. Strasse 26.

Telefonnummer: 74/483-068

Träger des Institutes und seine Adresse:

Gemeindliche Selbstverwaltung Aparhant Kossuth Str. 34.

Der Typus des Institutes: Kindergarten

Gruppenzahl der Kindergartens im Aparhant: zwei halbgemischte Gruppe

Gründe der Umarbeitung des Programmes:

Teilnehme am Glücksprogramm

Zeit der Einführung des Programms: Sept. 1. 2007.

Zeit Umarbeitung des Programmes:

September 2020.

Lage des Kindergartens	45.
Die Grundtätigkeitsformen des Kindergartens	466.
Die Leitung und Betätigung des Kindergartens	47.
Die Prinzipien der Organisation des Lebens im Kindergarten	468.
Das Betätigungsfeld des Kindergartens	468.
Eröffnungszeit	468.
Personelle Voraussetzungen.....	468.
Gegenständliche Bedingungen	468.
Das Gebäude des Kindergartens und Räumen.....	468.
Struktur unseres Programms.....	48.
I. Abschnitte des Programms	50.
II.-1. Erziehungsziel des Programms.....	50.
II.-2. Grundprinzip und Kennzeichen des Programms	50.
II.-3. Pädagogische Aufgaben des Programms	51.
II.-3.-1. Grundrahmen der Erziehung	51.
II.-3.-2. Tätigkeitsformen	58.
II. 3-3. Arbeitsähnliche Tätigkeiten.....	63.
II.-3-4. Glücksprogramm ist in unserem Kindergarten.....	64.

Lage des Kindergartens im Aparhant

In unser Institut werden die Vorschulkinder aus Aparhant und Nagyvejke erzogen.

In diesen Gemeinden wohnten vor dem zweiten Weltkrieg mehrheitlich deutsche Bürger. Nach dem Weltkrieg, infolge der Aus- und Einsiedlungen, veränderte sich dieses Verhältnis. Szekler aus Bukovina und ungarische Familie aus dem Oberland wurden hier eingesiedelt. Heute sind hier die gemischten Familien charakteristisch.

Bisher wurden die Traditionen in zwei Bereichen gepflegt: in 1974 wurde in der Grundschule das Lernen der Deutschen Nationalitäten Sprache eingeführt und in 1988 war die Begründung des Szekler Traditionspflegenden Kollektivs.

Im Kindergarten führen wir im 1999 den zweisprachigen deutschen Nationalitäten Programm ein. Den deutschen Sprachgebrauch im Kindergarten wünschten die Eltern, und so können wir auch die Kinder auf die Deutsche Nationalitäten Sprache in der Schule vorbereiten. Der Träger schrieb auch uns den deutschen Sprachgebrauch im Kindergarten vor.

Unser Kindergarten steht auf der Hauptstraße des Dorfes. Diese Gegend hat gesunde Luft, hat eine sichere Umwelt. Der Kindergarten bekommt viel Sonnenschein und hat Schatten auch. Die Gegend ist verhältnismäßig ästhetisch.

Der Kindergarten ist von mehreren Richtungen gut zugänglich.

In den fünfzig Jahren wurde ein Kindergarten in unserer Gemeinschaft organisiert. Dieser Kindergarten hatte nur das Ziel, die Kinder zu bewahren.

Nur später, in 1957 wurde die Kindergartenarbeit im Apar organisiert. In dieser Zeit arbeiteten hier eine Kindergärtnerin, eine Pflegerin und eine Köchin.

1961 wurde die Schule aus Hant nach Apar übersiedelt, so hatte das Dorf dort auch eine Möglichkeit einen Kindergarten zu gründen.

Derzeitigen Ort bekam der Kindergarten mit einer Gruppe in 1963.

Dieses Gebäude wurde dann erweitert und umgebaut und von 1978 arbeiten wir in zwei Kindergruppe.

Jetzt ist nur der einzige Kindergarten in unserer Gemeinschaft.

Am 1. Sept. 2007. schließ sich Kindergarten Tagesheim Mucsfa zur Allgemeines Bildungszentrum Aparhant unter den Nahme *Teilkindergarten Mucsfa*. Von dieser Zeit, nach dem Wunsch der Eltern erwerben die Vorschulkinder im Mucsfa auch die Deutsche Nationalitäten Sprache.

Aus Allgemeine Bildungszentrum Aparhant wurde mit Rechtsnachfolge ab 1. August 2017. eine selbständiges Institut mit Nahme *Wölkchen Kindergarten Aparhant*.

Das örtliche Erziehungsprogramm unseres Kindergartens wurde auf der Grunde „Das Landesgrundprogramm der Kindergartenerziehung“ und „Richtlinien der Kindergartenerziehung der nationalen und ethnischen Minderheiten“ zusammengestellt.

Die Grundtätigkeitsformen des Kindergartens bestimmte die Selbstverwaltung Aparhant am 1. Sept.2011.

- Kindergartenerziehung,versorgung
- Kindergarten bildungsstätliche Speisung
- Deutsche zweisprachige Kindergartenerziehung
- Kindergartenerziehung und versorgung für Kinder mit besonderen Erziehungsbedürfnisse

- Frühzeitige Entwicklung und Pflege
- Beförderliche Aufbereitung

Die Grundtätigkeitsformen des Kindergartens

In dem Kindergarten erziehen wir Kinder von 3 bis 7 Jahre. Wir vorbereiten sie auf die Schulleben und mit unserer Erziehungs- und Entwicklungsarbeit sichern wir die Schulreife.

Die Regierung genehmigte in 1996 das Landesgrunddokument der Kindergartenerziehung. Wir haben auf dieses Dokument gebaut und haben die alternativen Möglichkeiten erkannt, so entscheiden wir, dass wir das Programm von Zilahi Józsefné: „Kindergartenerziehung mit Spiel und mit Märchen“ in unserer Kindergartenerziehung einbauen und mit der Deutsche zweisprachige Erziehung ergänzen.

Unsere Vorstellung ist:

Wir bilden und formen die Vorschulkinder, wir zeigen ihnen die Welt ohne sie zu zwingen.

Die Prinzipien der Organisation des Lebens im Kindergarten

Das Betätigungsfeld des Kindergartens

Unser Kindergarten arbeitet von Montag bis Freitag wöchentlich fünf Arbeitstage im ganzen Jahr ständig.

In den Winter- und Frühlingsferien haben wir auch Pause, aber das besprechen wir mit den Eltern und der Träger muss es genehmigen.

Zu dieser Zeit haben die Arbeiter teilweise Urlaub, oder werden Räumen saubergemacht.

Eröffnungszeit:

Täglich: 9,5 Stunde

Wöchentlich: 47,5 Stunde

Personelle Voraussetzungen

Im Kindergarten **Aparhant** arbeiten 5 Angestellten.

In zwei Gruppen arbeiten 3 Kindergärtnerinnen 3 Pflegerinnen. Deutsche Nationalitäten

Kindergärtnerin haben wir eine, Deutsche Sprachprüfung in der Grundstufe haben zwei Personen.

Gegenständliche Bedingungen

Wir richten unseren gegenständlichen Bedingungen immer zu dem aktuellen Kinderstand, zu den finanziellen Möglichkeiten. Wir formen sie stufenweise und ständig, in der Dringlichkeitsreihe nach.

Das Gebäude des Kindergartens und Räumen

Das Gebäude hat gestampfte Wände mit Ziegeln. Die Gruppenräume sind mäßig hell, liegen nördlich.

In den Gruppenräumen haben wir für 18, bzw. für 28 Kinder Plätze. Die zwei Gruppenräumen haben 1 Waschraum und Toilette.

Garderobe hat jeder Gruppenraum.

Unser Kindergarten hat eine selbständige Küche, dazu gehört ein Esszimmer. Die Kinder essen hier.

Unsere Räume sind geordnet.

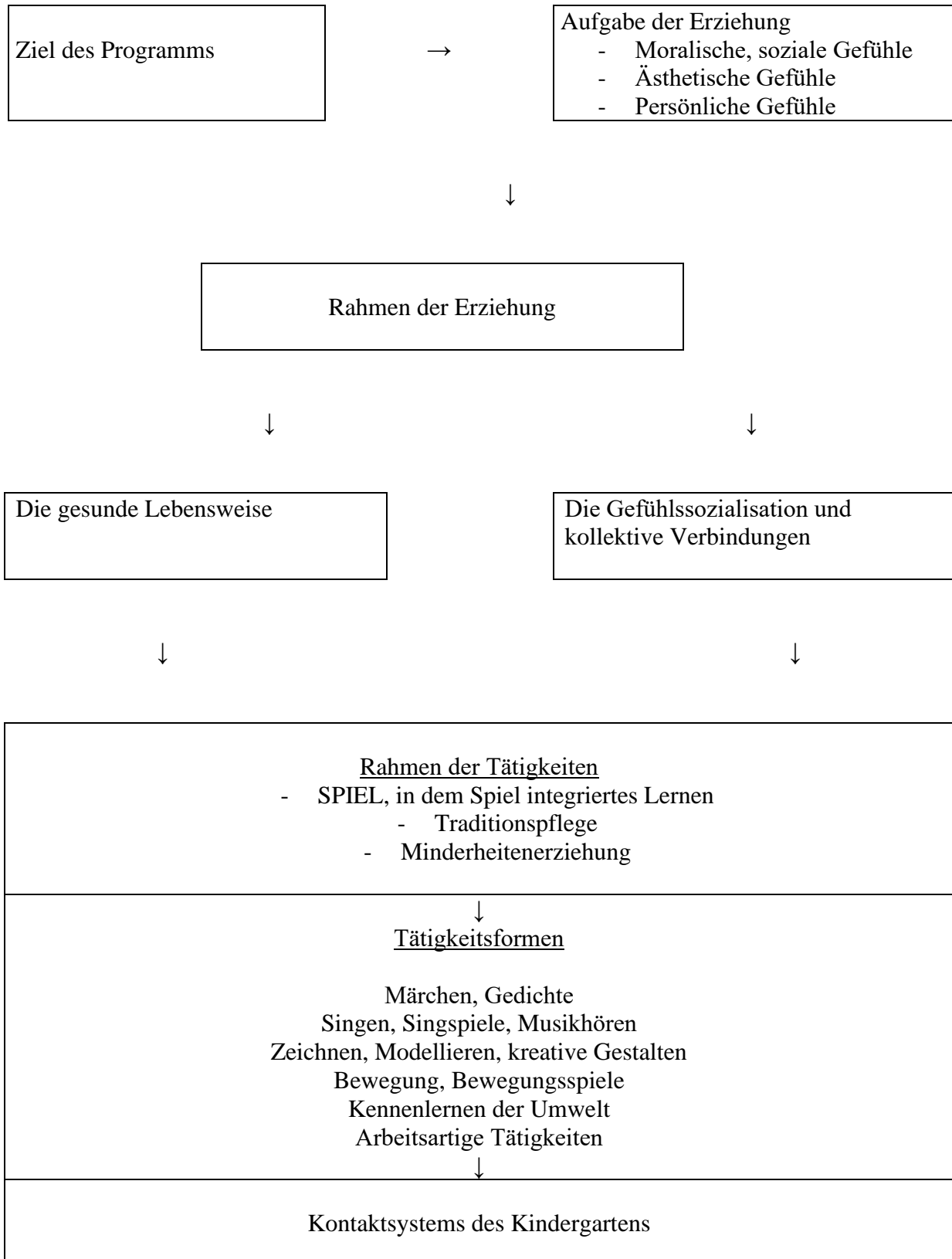
Unser Spielhof, Spielgarten ist weit, mit Sonnenschein und Schatten. Feste und mit Gras bewachsene Boden haben wir auch.

Die Kinder können im ganzen Jahr hier bewegliche Spiele spielen.

An diesen Tagen, da wir das Ziel Motorische Förderung haben, lenken wir das Körperliche Erziehung auf dem Spielhof im gebundenen oder freien Form. Die Einrichtungen auf dem Spielhof müssen vermehrt werden.

Im Sommer 1999 werden die Gruppenräume mit dem Esszimmer durch einen geschlossenen Korridor verbunden, es wird einer neuer Gruppenraum ausgebaut, dadurch die Bedingungen der zweisprachigen Erziehung günstiger werden. (Hier möchten wir eine Nationalitätenecke einrichten.)

Struktur unseres Programms

I. Abschnitte des Programms

II.-1. Erziehungsziel des Programms

Die Ziele der pädagogischen Arbeit in unserem Bildungszentrum

- Das Institut gibt während der Erziehungs- und Didaktischenarbeit solche Kenntnisse über, die die Kinder in dem alltägen Leben nutzen und weiter entwickeln können, und die ihnen behilflich ist in der Einfügung als Erwachsene.
- Die Kinder sollen die Ereignisse der örtliche, die nationale Kultur und Geschichte kennenlernen, damit stärkern wir ihre Heimatliebe, die Bindung zur Siedlung und die Ehre für andere Völker, Nationen.
- Es soll sich in den Kindern eine richtige Anschauung herausbilden in Kontakt mit der sachlichen und naturellen Umgebung.
- Die Erziehungs- und Didaktischenarbeit des Institutes soll die Kinder vielseitig und optimal fördern.
- Wir streben die Kinder das sie im richtigen Form mit anderen Menschen kommunizieren und in Kontakt kommen.

Ziele unserer Kindergartenerziehung

- Die Kinder haben unterschiedliche körperliche und geistige Entwicklungsstand, was das Lebensalter und die persönliche Grundlagen beeinflussen. Im Mittelpunkt unserer Erziehung steht das Kind. In unserem Erziehungssystem befriedigen wir die körperlichen und seelischen Bedürfnisse der Kinder.
- Wir entwickeln die ganze Person den Vorschulkindern in ungebundene Form, in das Spiel integriert.
- Das wollen wir
  - durch eine Umgebung, in der das Kind akzeptiert und geliebt wird
  - durch eine ruhige, heitere Atmosphäre des Kindergartens
- durch die ästhetische, praktische Gestaltung unserer Räume erreichen.
- Wir möchten in den Kindern eine positive Bindung zu ihrer Naturelle- und Gesellschaftsumgebung ausbilden, die richtige Verhältnisse vorzeigen, wir gründen den Anspruch für die Umweltkultur, wir machen sie bekannt mit ihrer lebende und unlebende Umgebung. Sie entdecken wichtige Zusammenhänge mit Hilfe den örtlichen Eigentümlichkeiten.
- Unser Kindergarten sichert die körperliche, geistige, kognitive Entwicklung den Kindern in zweisprachigen Kindergartenerziehung.
- Pädagogische und erzieherische Ziele sind in unserem Kindergarten, dass wir die Persönlichkeit den Kindern zweisprachig entwickeln und dabei achten wir auf die Altersunterschiede und auf individuellen Eigenheiten den Kindern.
- Unter die gründlichen Schulfähigkeiten stärken wir die spezifische zweisprachige Fähigkeiten.
- Unsere Ziele sind, dass wir die Kinder mit den noch lebenden Traditionen und Sprache der Deutschen Minderheiten bekannt machen, wir pflegen diese Kultur in den Alltag den Vorschulkindern, und am Feiertagen.

II.-2. Grundprinzip und Kennzeichen des Programms

Die Sprache des Vorschulkindes ist ein symbolisches Zeichensystem aus dem Spiel und Märchen. Wichtig ist in unserem Kindergarten, dass das kindische Spiel auf dem ersten Platz steht. Das können wir mit der Ausstrahlung der Liebe und der Sicherheit, mit dem Zauber des Märchens und Spiel, mit der Berücksichtigung des kindischen Tempos erreichen.

Prinzipien unserer pädagogischen Arbeit

- Wir respektieren die Menschenwürde des Kleinkindes.
- Richtige Interessante, Toleranz und für die persönliche Unterschieden Verständnis haben
- Das Kind soll fühlen, dass das es für uns wichtig ist, unsere Verbindung soll eine Sicherheit geben, so wird das Kind vertraut mit uns.
- Die Kenntnisse, was wir vermitteln, sollen Altersangemessen sein.
- Im Kindergartenleben denken wir immer im Verlauf und das Ordnunghalten ist elastisch.
- Wir geben Möglichkeiten für Wiederholungen, für Neuerleben, für Nachahmen und Modellbefolgung.
- Das gutorganisierte Spiel, das automatisch garantiert das freiwillige Teilnehmen, inspiriert die Kinder sich selbst entwickeln.
- Akzeptieren und respektieren des Andersseins. (Unterschiede in der Sprache, Entwicklungsstand)
- Die Kindergärtnerin ist Vorbild für die Kinder, ihre pädagogische Attitüde soll akzeptierend sein und sie soll Verbindung zu der Minderheit haben.

II.-3. Pädagogische Aufgaben des Programms

Allgemeine Aufgaben

Der Kindergarten setzt fort und ergänzt die Erziehungsarbeit der Familie. Diese Erziehungsarbeit fasst die ganze kindische Persönlichkeit um. Die emotionale Sicherheit befördert die Entwicklung den körperlichen, kognitiven und sozialen Fähigkeiten. Unsere Erziehungsarbeit fördern die positiven Gefühle. (soziale, ästhetische, intellektuelle Gefühle)

Konkrete Aufgaben

- Kenntnisse vermitteln
- Erziehung für die Heimatliebe mit der Erkennung der nationalen Kultur und Geschichte.
- Umweltschutz
- Muttersprachliche Erziehung
- Durch mehrseitige Förderungen die kindische Persönlichkeit entfalten. Wir nehmen die altersbedingten und individuellen Eigentümlichkeiten in acht.
- Wir bilden eine starke Verbindung zwischen die Kinder und Kunst.

Bildung der moralische und soziale Gefühle

- Wir sichern eine vertrauliche, freundliche, liebevolle, ruhige, familiäre Atmosphäre.
- In unserem Kindergartenleben haben wir viele gemeinsame Erlebnisse und gemeinsame Tätigkeiten.
- Das gemeinsam zu sein, die Freude an die gemeinsame Arbeit stärkt solche moralische Eigenschaften, wie das Mitgefühl, Aufmerksamkeit, Hilfsbereitschaft, Aufrichtigkeit,

Selbstbeherrschung, Pünktlichkeit, Fleiß, Ausdauer, Regelbewusstsein, Selbstlosigkeit, Gerechtigkeit, Geduldigkeit.

- Das Tägliche körperliche und psychische Training fördert die körperliche Stärke und die körperliche Harmonie.
- Wir helfen die Herausbildung der positiven Bindung zwischen Kind und Kind, zwischen Kind und Erwachsenen. Wir sind behilflich bei der Förderung einer konstruktiven, kooperativen, kollektiven Verbindung, und stärken die Identität zur Deutsche Minderheiten.
- Wir schaffen Möglichkeiten für die Selbsterkennung und Selbstbewertung.
- Erziehung für die Selbstliebe, Liebe und Verehrung für die Anderen.
- Wir helfen den Kindern Freundschaft schließen, wir schaffen Möglichkeiten, dass jedes Kind seinen Platz und seine Rolle in der Gruppe findet.
- Mit Herausbildung der sozialen Empfindlichkeit helfen wir die Akzeptierung des Andersseins, und die Verehrung der mehrheitlichen und minderheitlichen Werte.

Bildung der Ästhetischen Gefühle

- Wir streben uns nach der ästhetischen und hygienischen Pflege, wir bilden den Anspruch für ästhetische Erscheinung aus.
- Wir fördern die harmonische Bewegung den Kindern.
- Im Kindergartenalltag heben wir den Formen des guten Geschmacks aus, sowie in der Natur, auch in der sachlichen, sozialen Umgebung. (Unterscheidung zwischen schön und hässlich)
- Wir fördern das Schönheitsgefühl den Kindern.
- Wir schaffen die Erlebnisse des Anstaunens, wir fördern die Offenheit und die Empfindlichkeit für die Werte der Kultur.

Bildung der intellektuellen Gefühle

- Das Erscheinen der intellektuellen Gefühle soll den Interesse für das Lernen wecken, soll den Wunsch für Lernen ausbilden. Sie sollen ihre nähere Umgebung offen und empfindlich entdecken.
- Der Neugier und die Nachahmung der Kinder fördern die Kognitive Fähigkeiten (die Wahrnehmung, die Veranschaulichung, die Erinnerung, die Beobachtung, die Phantasie, das Denken)
- Die intimen Gespräche stärkern die Sprechaktivitäten und Sprechlust der Kinder.
- Die Sicherung der Gefühlansprüche (Sicherheitsgefühl, Liebesgefühl, Geborgenheitsgefühl) hilft den Kindern, dass sie ihre Gefühle, Denken in Wörter, mit Bewegungen oder bildnerischen Mittels frei ausdrücken.
- Während der Tätigkeiten erworbene Erfahrungen fördern die Kinder in der Anwendung den einfachen Denkleistungen und das sie die erworbenen Kenntnisse nicht vergessen.

II.-3.-1. Grundrahmen der Erziehung

II.-3.-1.-1. Die gesunde Lebensweise

- Die Bildung der gesunden Lebensweise sind die Aufgaben den zwei Kindergärtnerinnen und der Pflegerin, die in der Gruppe arbeitet. Wichtig ist das sie einander informieren.

- Wir sprechen mit den Eltern den Kindern die frisch aus der Familie in die Kindergruppe ankommen, über den körperlichen Entwicklungsstand des Kindes, über die Gewohnheiten und Möglichkeiten der Familie.
- Die Mittel der Erziehung sichert der Träger. Wir fordern von der Familie Bettwäsche, Wechselschuhe, und jährlich zweimal 100 verpacktes Taschentuch ein.

Aufgaben der Bildung der gesunden Lebensweise

Die Befriedigung der körperlichen Bedürfnisse den Kindern

- Das steht am wichtigsten Platz der Erziehungs- und Ausbildungsarbeit.
- Wir stellen ganz wenige Regeln auf, dass wir mit selbstherrischen Aufhalten keine quälende Spannung nicht verursachen. Z B. das Kind soll sagen, wenn es auf die Toilette geht, aber soll nicht darum bitten.

Schutz und Sicherheit

Den Schutz und die Sicherheit geben wir damit, dass wir immer da sind. Wir sind nicht in der Zentrale, wir sichern den Bewegungsraum.

Motorische Bedürfnisse

- Die motorischen Bedürfnisse den Kindern werden in dem Freispiel, und mit der körperlichen Erziehung in organisierter Form befriedigt.
- Unser Ziel ist die Befriedigung der natürlichen Bewegungslust, das bewusste Umweltformen.
- Wir wählen die Bewegungsmittel vorsorglich aus um die Bewegungsförderung. (Gleichgewicht, Stärke, Geschwindigkeit)
- Auf dem Hof können die Kinder ihrem Anspruch nach sich bewegen.
- Die gut organisierten Spaziergänge und Ausflüge dienen nicht nur zu Befriedigung der Bewegungsanspruch, sondern sie sind auch gemeinsame Erlebnisse. Die Weite und Länge den Spaziergängen bestimmen die Alte der Kinder.

Pflege

- Die Pflege ist eine Grundtätigkeit der Kindergartenerziehung. Sie hilft die Befriedigung der Ansprüche den Kindern, behaltet die Gesundheit und bildet eine gesunde Lebensweise aus.
- Pflege des Kindes ist nicht ohne unmittelbares Verhältnis zwischen Kind und Erwachsene, nicht ohne natürliche Körpernähe. So können wir uns mit der Ansprüche und Gewohnheiten den Kindern bekannt machen.

Körperpflege

Die Körperpflege dient zur Schutz der Gesundheit, zu Herausbildung des Anspruchs für die sauberen Kleider und Körper.

Die Erzieherinnen und die Pflegerin besprechen den pünktlichen Gang der herausbildenden Gewohnheiten. Die Kinder bekommen Hilfe nach ihre Gruppenalte.

Aufgaben

- Wir sichern die Angemessene und genügende Mittel.
- Wir bringen den Kindern die richtige Reihenfolge und Gründlichkeit bei.
- Sie sollen die Unordnung in Acht nehmen und Ordnung machen.

- Wir harmonisieren die familiäre und kindergärtnerische Gewohnheiten. ZB. Hautpflege, Nagel abschneiden, Haarpflegen, Zähneputzen, Toilette benutzen. Sehr wichtig ist der Schutz des Hörgangs, der Nase und den Augen.

Beim an- und ausziehen

- Wir schützen uns gegen die Veränderungen des Wetters. Die Kleidung soll zweckmäßig und harmonisch mit dem Kindergartenleben sein. Sie soll mehrschichtig und angenehm sein.
- Der Pyjama und die Wechselschuhe sind verbindlich, diese sichern die Eltern.

Aufgaben

- Sichern den entsprechenden Platz, und Mittel, genügende Zeit, Hilfe von der Erzieherin.
- Die richtige, logische Reihenfolgen ausbilden.
- Wir machen sie auf die Veränderung der Temperatur aufmerksam.
- Wir besprechen die Zusammenhänge zwischen Kleidung und Wetter.
- Die Erwachsene vereinbaren wie viel sie Helfen.

Die Ernährung

Die unerlässlicher Bedingung der Entwicklung und Wachsens ist, dass das Kind täglich 3mal in dem Kindergarten isst, so bekommt es im Kindergarten den $\frac{3}{4}$ Teil ihrer täglichen Nahrungsbedürfnisse. Darum beobachten wir die Speisenfolge.

Der Kindergarten arbeitet mit der Familie zusammen und manchmal nehmen wir die Gaben den Eltern an. (Obst, Gemüse)

Erholung

Im unseren Kindergarten ist das Hinlegen eine alltägliche Tätigkeit, aber das ist keine Pflicht. Wir betonen die Erholung. Wir schließen auf diese Zeit alle störrische Umstände aus. Das Märchen, Gedicht und Lied helfen die Beruhigung.

In der Beziehung der Erholung ergeben sich mehrere Möglichkeiten für die Freiwillige Arbeit. Anforderungen sind: frische Luft, das Umziehen in Pyjama, bequeme Liege, die Vermeidung der Überfüllung mit Bette.

Rhythmus des Kindergartenlebens

Der tägliche Rhythmus im Kindergartenleben, die systematische, in gewohnte Zeit durchgeführten Tätigkeiten, wirken wohltätig auf die gesunde körperliche und geistige Entwicklung.

Die Kindergärtnerin plant den Tagesablauf bewusst und beachtet die biologischen Bedürfnisse de Kinder. Der Grundsatz der Organisation den Tätigkeiten sind die Ununterbrochenheit und Ungebundenheit.

Wegen der örtlichen Eigenart unseres Kindergartens müssen wir die Ernährung in gebundenen Rahmen organisieren.

Tagesablauf (Vorschlag)

7-11

Fließender Ankommen, Spiel im Gruppenraum, freigewählte Tätigkeit, Frühstück, miteinander sein, 10-15 Minute, Gespräch, in Spiel integriertes Lernen.

11-12

Aufenthalt in der Freie, Spaziergang, Vorbereitung für Mittagessen

12-12,30
Mittagessen

12,30-13
Körperpflege, Schlaf mit Märchen

13- 15
Erholung

15-16,30
Aufstehen, Jause, Spiel, (wenn es Möglich ist in der Freie) nach Hause gehen

Die Kindergärtnerin schafft die Plätze, die Zeit den Tätigkeiten, die nicht Pflicht ist.

Die Gesundheitspflege de Kinder

- Das aus der Krankheit geheiltes Kind darf nur mit Bestätigung des Arztes in die Kindergruppe zurückkehren.
- Das Kind, das im Kindergarten krank geworden ist, isolieren wir, aber wir lassen es nicht allein.
- Wir gehen der Ansteckung voran. Wir lüften oft, wir verdunsten mit Salzwasser, wir desinfizieren die Spielzeuge.
- Die Kinder werden von der Fürsorgerin systematisch, von dem Arzt jährlich einmal untersuchen, wovon wir die Eltern informieren.

Die Gewährleistung der gesunden Umgebung für die Entwicklung und Förderung der Kinder

Das Bedingungssystem unseres Kindergartens ist entsprechend der Entwicklung den Vorschulkindern.

Die Möbel sind für die Kinder geeignet, die Mittel sind leicht zu benutzen.

Die Gardine und Teppiche sind abgenutzt, aber leicht zu säubern.

Wenn es nötig ist, können wir die Kinder Duschen.

Der Spielhof befriedigt völlig die motorischen Bedürfnisse den Kindern. Der Sonnenschein und auch der Schatten ist gesichert. Unsere Räume sind verhältnismäßig dunkel, wir garantieren das entsprechende Licht mit künstlicher Beleuchtung.

Die tägliche, wöchentliche, monatliche Zusammenräumen, Desinfizieren sichern die gesunde Umgebung.

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergartenerziehung

- Die Tätigkeiten der Kinder sind automatisch
- Sie sind selbstständig in der Arbeit für ihr eigene Person.
- Sie benutzen die Geräte in ihrem Fertigungsstand.
- Sie benehmen sich kultiviert, sie lieben die Ordnung und sind anspruchsvoll.
- Sie erreichen eine Bestimmte körperliche Reife, was der Arzt feststellt.

Die gesunde Lebensweise und die Minderheitensprache

Unsere Aufgaben

- Die Erzieherin soll vom ersten Augenblick an bei der selbständigen Körperpflege, beim Essen, beim An- und Ausziehen die Möglichkeit zum Kennenlernen und üben der Minderheitensprache sichern. Es ist wichtig, dass die Erzieherin mit persönlichem Beispiel vorangeht.
- Man soll den Eltern auch mitteilen, welche Ausdrücke in der Familie zu üben sind (Körperpflege, beim Essen, An- und Ausziehen usw.)
- Die Erzieherin soll durch Beobachtung den Entwicklungsstand der Sprachentwicklung der einzelnen Kinder kennenlernen und die eigenen Gewohnheitssysteme wahrnehmen.

Tätigkeiten der Kinder

Im Gruppenzimmer:

- Möbel, Gegenstände benenne und die Begriffe üben
- Die Mahlzeiten kennenlernen, Mittel und Speisen benennen und üben in der Minderheitensprache

Im Ankleideraum:

- in der Minderheitensprache Tätigkeiten kennenlernen
- die Namen der Körperteile, Kleidungsstücke kennenlernen und in der Minderheitensprache üben (rechts-links, oben-unten usw.)

Im Waschraum:

- Tätigkeiten und Utensilien in der Minderheitensprache kennenlernen, benennen und üben (Körperpflege, Zähneputzen, Kämmen usw.)

Auf dem Hof:

- Spielmöglichkeiten, Werkzeuge kennenlernen und ihre Namen in der Minderheitensprache üben
- Das Wetter kennenlernen, die Änderungen benennen (Jahreszeiten, Regen, Schnee, usw.)
- Die übrigen Räume des Kindergartens kennenlernen, üben (Küche, Lagerraum, Büro, usw.)

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergartenerziehung

- Den Pflegegewohnheiten entsprechend sind die Kinder in der Körperpflege (Zähneputzen, Kämmen, sich waschen, usw.) selbständig – während dieser Tätigkeiten benutzen sie die Ausdrücke, Satzmodell in der Minderheitensprache.
- Die Kinder sind beim Essen selbständig, können entscheiden, was und wie viel sie nehmen wollen, sie benennen die Speisen, die Zutaten und Gegenstände in der Minderheitensprache.
- Die Kinder kennen die Räume des Kindergartens (sie nennen die Namen, die Form, die Größe... usw.) in der Minderheitensprache.
- Die Kinder ziehen sich selbständig an und aus und benennen die Kleidungsstücke in der Minderheitensprache.
- Sie beachten die Ordnung ihrer Umgebung und benutzen die Ausdrücke und formulieren Wünsche in der Minderheitensprache.
- Bei verschiedenen Tätigkeiten sammeln die Kinder Kenntnisse, lernen neue Wörter und kurze Sätze. Sie kennen einige Begriffe auch in der Mundart.

II.-3.-1.-2. Die emotionale Sozialisation

Das Ziel der Erziehung

Während der emotionalen Erziehung beachten wir die Interesse und Eigenschaften der Kinder, so entwickeln wir ihren Fähigkeiten, formieren in der Gesellschaft ihrer kollektiven Verhältnisse Aufgrund die Normen der Gruppe. In der Laufe der Sozialisation ist die Sprache das Mittel des Kontaktes und des Selbstaustdrucks.

Wichtig ist die Sicherung eine emotionale stabile, liebevolle, freudliche Atmosphäre bis zum Ende des Kindergartenlebens.

Grundaufgaben sind, die Ausbildung

- der Fähigkeit der Annahme
- der Erkennung der Fähigkeit des Gefühls
- kann ihre Selbstgefühle ausdrücken
- kann ihre Emotionen beherrschen

Die emotionale Sozialisation und die Minderheitensprache

Unsere Aufgaben

- Eine liebevolle, fröhliche, ruhige Atmosphäre zu schaffen, damit sich die Kinder im Kindergarte wohl fühlen und von Anfang an positive Eindrücke von dem Kindergarten haben, während sie mit der Minderheitensprache vertraut werden.
- Wir sollen die Kinder bei der Entstehung von Freundschaften unterstützen, durch die sie die Minderheitensprache liebgewinnwn und üben können.(z. B. Beziehungen zwischen fließend sprechendem und schüchternem, nicht kommunizierendem Kind)
- Die Erwachsenen sollen miteinander in der Minderheitensprache kommunizieren, um den Kindern bei der Entfaltung des Ich- Gefühls ein positives Vorbild zu zeigen.
- Wir sollen bei jedem Kind individuelle Merkmale Beachten (z. B. Traurigkeit, schüchtern sein, glücklich sein...), denn diese können neben dem Sozialverhalten auch auf die Beziehung des Kindes zur Sprache hinweisen.
- Wir sollen in unsere inhaltlichen Arbeit und in unserem organisatorischen Rahmen das Tempo der Selbstentwicklung jedes Kindes berücksichtigen.

Tätigkeiten der Kinder

- Gemeinsamesn Spiel, bei Beschäftigungen gemeinsame Kenntnisse sammeln
- Gemeinsame Spaziergänge, Ausflüge
- Aufgaben, Aufträge im Interesse der Gemeinschaft
- Geburtstage, Namenstage feiern
- Gemeinsame Feiertage (aus dem Nationalitätenbereich oder Geschichte)
- Geschenke anfertigen (z. B. Muttertag, Weichnachten, Ostern, Geburtstage, Namenstage, Kranken Kindern usw.)

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergartenerziehung

- Sie befolgen die verschiedenen Regeln, passen sich den Verhaltensformen an.
- Die Kinder besuchen gern ihren Kindergarten, haben eine enge Verbindung zu den ältere-jüngeren Kameraden, dieses können sie auch in der Minderheitensprache ausdrücken.

- Sie interessieren sich für die Kameraden und für die Erwachsenen
- Sie empfangen die Gäste liebevoll in der Minderheitensprache
- Sie befolgen die Regeln, sie machen einander auch in der Minderheitensprache darauf aufmerksam.
- Sie helfen gerne, ohne dazu aufgefordert zu sein
- Sie übernehmen gerne Aufgaben für die Gemeinschaft
- Sie sind sprachlich und sozial reif, um eingeschult zu werden.

II-3-2. Tätigkeitsformen

II-3-2-1 Erziehung im Spiel

- Das Spiel ist ein Grundtätigkeitsform des Vorschulkindes, ein Gebiet, in dem man optimal die Persönlichkeit des Vorschulkindes entwickeln kann.
- Das freiwillige, nicht vom Außen zwängende Tätigkeit hat das Ziel die Beförderung freie Sinneszusammenhängen zu finden, und individuelle Wünsche, Einfälle zu verwirklichen.
- Das Spiel spiegelt am besten die Selbstverwirklichung und den Entwicklungsstand des Kindes.
- Das Spiel ist ein subjektiver Spiegel der Realität und ein wunderbarer Welt der Symbolbildung.
- Das Vorschulkind lebt im Spiel und entwickelt sich durch das Spiel.
- Das Kind lernt sich vor Allem im Spiel kennen. Durch das Spiel entspannt sich das Kind und befriedigt seine Wünsche.
- Im Spiel lernen die Kinder ihre Konflikte selbst zu lösen. So erstärkt in ihnen die Toleranz für die Rückschläge.
- Im Spiel wird das Kind vor Allem von seine selbst Gefühle und Emotionen geführt.
- In unserer zweisprachigen Erziehung ist das Spiel darum wichtig, weil es viel Gelegenheiten für die Selbstannahme der Reproduktion und Anwendung der sprachlichen Kenntnissen gibt.

Spielarten im 3-6-7 Lebensjahr

a. Gestaltungsspiele

- Der Anfangspunkt des Gestaltungsspieles ist der Erfolg, was eine zufällige Bewegung oder Tätigkeit verursacht, und was das Kind immer und immer wiederholt.
- Das Gestaltungsspiel kann Bewegungs-, Manipulationsspiel sein. Durch diese wird das Kind mit seinem Körper und mit die Vermögen seines Körpers. Das Kind wird bekannt mit seiner Umgebung, mit den Gegenstände und Eigenschaften.

b. Rollenspiele

- Im Rollenspiel spiegelt, erlebt neu, verarbeitet und verwirklicht das Kind in seiner Phantasie die Welt der Erwachsenen und die Erscheinungen der Umgebung.
- Das Kind drückt im Rollenspiel seine Erfahrungen, Kenntnisse und Erlebnisse aus. Die Kinder erschaffen eigenartig die Erscheinungen ihrer Umgebung. (Das Rollenspiel spiegelt die Kenntnisse, die Persönlichkeit, die Vorstellungen und die dazu gehörenden Emotionen.)
- Während des Spiels lernt das Kind die moralische Werte und die Regeln des soziale Zusammenlebens.
- Sie üben die Zusammenarbeit mit den Anderen.

- Die Phantasie, die Organisierungsfähigkeit, die Annahme der Emotionen Anderen entwickelt sich. Die Regeln, die während des Spiels aufgestellt werden, fördern die Selbstbeherrschung, den Willen, das regelbewusstsein.

c. Regelspiele

- Das Spiel läuft unter pünktlich bestimmten Regeln.
- Regeln bestimmen den Anfang, den Ablauf und die Ende des Spiels.
- Das Regelspiel kann Bewegungsspiel sein, und können zur Förderung des Sinnes dienen.
- Das Einhalten den Regeln entwickelt die Selbstbeherrschung, den Toleranz für die Erfolge und Rückschläge.
- Das Kind erlernt die richtige Verhältnissformen: das Geduld, die Willenskraft, die Ausdauer.
- Beim Auswahl des Regelspiels nehmen wir den Wunsch den Kindern und den Entwicklungsstand der Kinder.

d. Konstruktionsspiele

- Die Kinder bauen aus Bauklötze und aus andere Spielzeuge verschiedene Gebäude und Gegenstände.
- Diese Errichtungen erweitern die Selbstständigkeit und das Selbstvertrauen den Kindern. Sie regen die Kinder an, dass sie komplizierte Darstellungen auch bauen.
- Wir zeigen den Kindern wie sie mit den Konstruktionsspiele spielen können.

e. Puppenspiele

- Das Puppenspiel ist eine der eindrucksvollen Mittel, damit die Kinder ihr innere Welt ausdrücken können. Diese Spiel bereichert das Rollenspiel, wenn die Kinder ihre literarische Erlebnisse frei dramatisieren.
- Dazu ist Vorbedingung, dass die literarische Kunstwerke die Kinder emotional begreifen, und für sie ästhetische Erlebnisse geben. Die Kinder sollen schon, sobald sie im Kindergarten kommen, mit den Puppen bekannt werden.
- Das Puppenspiel miteinander wirkt auf die kollektive Verbindungen.
- Während des Spiels werden die Erlebnisse und Erfahrungen lebendig, damit entwickelt sich die Erinnerung und die Phantasie den Kindern.

Die Voraussetzungen des Spiels

a. Die entsprechende Atmosphäre:

- Eine Atmosphäre zu schaffen, in der eine schöpferische Lust herrscht, muss die Kindergärtnerin solche Spiele anbieten, in denen das Kind frei entscheiden kann mit wem, womit es spielt, was für Thema es bearbeitet und wie lange es spielt.
- Das Spiel wird mit viele Ideen und mit rechtzeitigen Hilfe von der Kindergärtnerin unterstützt.
- Wir stellen nur wenige Regeln auf, die die flexible gelöste Atmosphäre erhalten und das freie Spiel, die vielseitigen Manipulationen, die Vorstellungen ausführen lassen.

b. Der entsprechende Platz:

- Die Kindergärtnerin sichert den Platz für die freie Bewegung den Kindern, das das Spiel sich räumlich entfaltet. Alle Kinder haben zum Spiel einen entsprechenden Platz im Gruppenzimmer und auf dem Hof, auch diese die alleine spielen, sowie diese die in Gruppen spielen.
- Im Gruppenzimmer haben die ständige und die variierende Spiele einen entsprechenden Platz. (die Mittel und Materiale zum Zeichnen, Konstruktionsspiele)
- Die jüngere Kinder brauchen mehrere kleine Kuschelecke, wo sie sich erholen können.
- Während der Einrichten des Gruppenzimmer muss die Kindergärtnerin die lebensalterbedingte und die selbstbedingte Ansprüche berücksichtigen.
- Auf dem Hof sichern wir auch den Platz zu den weitreichenden Tätigkeiten (vizuelle Tätigkeiten, Rollenspiel, Spiel im Sand, panschen...)
- Wir regen die Kinder an, dass sie viele Bewegungsspiele auf dem Hof spielen.

c. Zeit:

- Das Spielen fängt von der Eröffnung des Kindergartens an, die Kinder wählen frei das Spiel, womit sie spielen wollen.
- Das fließende Spiel sichert der fließende Tagesablauf gut. Es ist wichtig, dass die Kinder sich ruhig, ohne Übereilung spielen können.
- Während des Tagesablaufes muss das Spiel am Vormittag und am Nachmittag gleichwertig sein.
- Für die Größere sichern wir, wenn es Möglich ist, dass sie einen Thema durch mehreren Tagen spielen können. (wenn mehrere fehlen)
- Die Kinder sollen möglichst viel Zeit in der Freie verbringen.

d. Spielzeuge:

- Die Spielzeuge sollen die Kinder motivieren, soll ihre Vorstellungen anregen, soll bei der Verwirklichung ihren Gedanken helfen.
- Die Spielmitteln sollen das Spiel vertiefen und die Kinder im Spiel fördern.
- Die Spielzeuge sollen ästhetisch, leichtreinigbar und ungefährlich sein.
- Bei der Auswahl den Spielzeugen berücksichtigen wir die allgemeine und individuelle Entfaltung den Kindern: Die Kleine sollen mehrere Spiele haben, diese sie anziehen, ziehen und hin und her legen können. Für die Größeren erweitern wir die Spiele vor Erstem mit Mitteln des Rollenspiels, mit halbfertigen Spielzeugen, mit Kleidungen die die Identifizierung helfen, zweitens mit intellektuelle Spiele und Spiele, die die Fähigkeiten fördern. (Karten, Memoryspiele, Puzzle...)
- Die Spielzeuge auf dem Hof fördern meistens die Bewegungsspiele.

Aufgaben der Erzieherin während des Spiels

- Sie hilft das Spiel durch die Situationen
- Sie spielt mit, aber sie darf die Selbstständigkeit des Kindes nicht beschränken.
- Die Kindergärtnerin hilft, gibt Ideen, aber sie richtet sich zu den Ansprüchen den Mitspielenden.
- Sie hilft das Spiel den Kindern die verschiedenen Entwicklungsstand haben.
- Die Kindergärtnerin lässt den Kindern nicht einander stören.

Minderheitenerziehung

Aufgaben

- Die Erzieherin muß ihren eigenen Sprachgebrauch überprüfen und entwickeln.
- Unsere Aussprache, der Sprachgebrauch muß verständlich zum Nachahmen geeignet und vorbildlich sein.

Aufgaben in den Interaktionen Kind – Erzieherin

- Positive Bewertung motiviert die Kinder zum Spracherwerb.
- Das eigene Entwicklungstempo soll weitgehend berücksichtigt werden, demnach sollen die individuellen Entwicklungspläne aufgestellt werden.
- Wir versuchen die nicht oder wenig sprechenden Kinder zu verstehen, wir suchen Möglichkeiten, sie zu aktivieren.
- Bei häufigen Sprachmischungen arbeiten wir mit einem/einer Logopäde/in zusammen.
- Wir sichern viele Möglichkeiten, Situationen, in denen die Kinder ihren Wortschatz, passiven Sprachkenntnisse aktivieren können.

II-3-2-2. Erziehung durch Märchen

Minderheitenerziehung

Wir wählen Gedichte, Märchen in beiden Sprachen sorgfältig aus auch aus dem Schatz der Volkskultur aus. Mit der Vermittlung kurzer Volksmärchen fördern wir die Kombinations- und Assoziationsfähigkeit, das Selbstbewußtsein und die Identität der Kinder. Durch sie lernen die Kinder die Welt kennen. Wir vermitteln moralische Inhalte.

Aufgaben im Bereich „Nationalitätenkunde“

Im Bereich „Wohnort, Menschen

- Die Kinder lernen die Institutionen, Gebäude der Ungarndeutschen in ihrer näheren und weiteren Umgebung kennen (Kirche, Museum, Ausstellungsräume usw.)
- Die Kinder erlangen durch konkrete Erfahrungen Kenntnisse über für die Minderheit charakteristische Pflanzen, Blumen, Tiere, Arbeitsvorgänge (z. B: Rosmarin, Weinbau, Schweineschlachten usw.) Einige können über diese Themen auch in der Mundart sprechen.
- Durch Erfahrungen sammeln die Kinder Kenntnisse über Berufe z. B: beim Bearbeiten der Berufe in der Familie.

Im Bereich „Geistige Kultur“

Aus örtlichen Sammlungen sollen die Kinder mit Reimen, Gedichte, Märchen, Liedern, Kreisspielen bekanntgemacht werden. Einige kennen sie auch in der Mundart.

Im Bereich „Materielle Kultur“

- Die Kinder sollen durch Erfahrungen Kenntnisse über landwirtschaftliche Arbeiten auf dem Lande sammeln. (Bauernhof, Wirtschaft)
- Die Kinder lernen Volkstrachten kennen, einzelne Stücke dieser Trachten verwenden sie im Spiel, im Kindergarten.
- Mit Hilfe von Eltern, Großeltern, Erzieherinnen fertigen die Kinder einfache Spielzeuge an.

- Die Kinder sollen bei Verschiedenen Tätigkeiten im Kindergarten spezielle Materialien verwenden und auch Techniken kennenlernen. (z.B: Stroh, Weiden, Wolle, Ton, sticken, schnüren,webwn,spinnen)

Im Bereich „Identitätsentwicklung“

- Die Kinder lernen Traditionen durch Lieder, Tänze, Bewegungsspiele, Tanzspiele (Fasching, Kirchweih, Hochzeit) kennen.
- Zu Nationalitätenfesten tragen die Kinder selbst eine Volkstracht.
- Die Kinder sammeln Erfahrungen mit der Kochkunst, sie verbinden alte Traditionen mit der neuen Ernährung (Backen, Kochen, Lagern, Obst, Gemüse, Milchprodukte, Kräuter.
- Zu verschiedenen Anlässen, Festen, Feiern fertigen die Kinder charakteristische Geschenke der Minderheit an. (Weihnachten, Ostern, Hochzeit)

Aktivitäten, Handlungen der Kinder

Die nachfolgend beschriebenen Handlungen der Förderungsbereiche sind auch Aktivitäten des Spracherwerbs.

Methodische Grundprinzipien

- Die deutsche Sprache soll in allen Sprechsituationen von der Erzieherin gebraucht werden.
- Die Kindergärtnerin muß danach streben, einwandfrei Deutsch zu sprechen.
- Die individuelle Sprachentwicklung, die Altersbesonderheiten der Kinder sollen berücksichtigt werden.
- Wichtig sind die spielerischen Tätigkeiten.
- Die Bedingungen zu den der Kommunikationssituation entsprechenden Verhaltensweisen, zum Üben der mündlichen Ausdrucksfähigkeit und des Fließenden Sprechens müssen geschaffen werden.

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergartenerziehung

- Die Kinder kennen, benennen Körperteile, kennen die Positionen, Richtungen im Zusammenhang mit dem Körperschema.
- Sie benennen die Bewegungsarten, die Regeln der Bewegungsspiele auf deutsch, sie verwenden diese in ihren Gesprächen.
- Sie initiieren Bewegungsspiele in deutscher Sprache.
- Sie kennen in ihrem Alter entsprechender Ton höhe Lieder, Kreisspiele. Solche kennen sie auch in der Mundart.
- Die Kinder erkennen Charakterzüge der deutsche Musik, sie wenden sie in ihrem Musikalischen Tätigkeiten (charakteristische Bewegungen, Betonung, Rhythmus).
- Sie erkennen, benennen musikalische, rhythmische Vorgänge.
- Sie kennen die für die Minderheit charakteristischen Instrumente (Mundharmonika, Ziehharmonika, Blasinstrumente)
- In den manuelle Tätigkeiten benennen die Kinder Gegenstände, Mittel, Arbeitsvorgänge, Formen, Farben. Ihre Erfahrungen drücken sie in einfachen Sätzen aus.
- Sie verfügen über eine schöne Aussprache und wenden gerne ihre Sprachkenntnisse an (auch die Mundart)
- Sie verhalten sich entsprechend der Kommunikationssituation (einfache Fragen, Rolle des Antwortgebers in allan Situationen)
- Sie sind Fähig, die Sprachen voneinander zu trennen (deutsch, ungarisch)

- Sie kennen viele Reime, Gedichte in deutscher Sprache und verwenden diese spontan im Kindergartenalltag.
- Sie nehmen aktiv am Erzählen und Darstellen von Märchen teil.
- Sie benennen Gegenstände, Gebäude, erzählen über Arbeitsvorgänge und Geschehnisse in deutscher Sprache.
- Sie benennen Pflanzen, Tiere, Jahreszeiten.
- Sie sind fähig Zusammenhänge in einfachen Sätzen auszudrücken.
- Sie zählen und formulieren ihre Schlußfolgerungen während ihrer mathematischen Tätigkeiten in deutscher Sprache.-
- Sie sind Fähig, Einfache Regeln sprachlich ausszudrücken.

Bewegung

Minderheitenerziehung

- Durch vielseitige Bewegungen, Aktivitäten soll sich die Sprachentwicklung (Wahrnehmung, Verstehen) vollziehen – in beiden Sprachen.
- In den vielseitigen Aktivitäten mit Hilfe des anschaulichen Verstehens entwickelt sich der passive Wortschatz – in der Minderheitensprache auch.
- Sie benennen die Bewegungsarten, die Regeln der Bewegungsspiele auf deutsch, sie verwenden diese in ihren Gesprächen.
- Sie initiieren Bewegungsspiele in deutscher Sprache.

II. 3-3. Arbeitsähnliche Tätigkeiten

Minderheitenerziehung

- Die Kenntnisse in der Minderheitensprache, der Wortschatz die Satzbildung, erweitert sich mit dem Erkennen der Arbeitsphase. Die Anwendung der Minderheitensprache befestigt sich.
- In den manuellen Tätigkeiten benennen die Kinder Gegenstände, Mittel, Arbeitsvorgänge, Formen, Farben.

II.3-4. Glücksprogramm ist in unserem Kindergarten

In 2019/2020 Ausbildungsjahr bewarb sich hunser Kindergarten um Titel eines glücklichen Kindergartens.

Das ganze Stunde des Glück besteht aus 10 Thema:

- Glückverstärker Dankbarkeit
- Optimismus ausüben
- Beziehungen pflegen
- glückselige guete Taten
- Ziele setzen und erreichen
- bewältigung Strategien
- genuss kleiner Freunden
- Vergebung
- Körperbewegung
- nachhaltig Glück